

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิถุชุมชนของชุมชนอำเภอเมืองลำปาง ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ซึ่งแบ่งเป็นส่วนๆ ดังนี้คือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของหัวหน้าหรือผู้บริหารสถานีวิถุชุมชนที่ให้สัมภาษณ์จำนวน 10 สถานี

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป ประวัติการก่อตั้ง นโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการดำเนินงาน การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมวิถุชุมชนในระดับต่างๆ ของสมาชิกในชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมวิถุชุมชนในระดับต่าง ๆ ของสมาชิกชุมชนในชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของสมาชิกในชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง กรณีที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิถุชุมชน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของหัวหน้าหรือผู้บริหารสถานีวิทยุชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกหัวหน้าหรือผู้บริหารสถานีวิทยุชุมชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดลำปางในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลจากสถานที่ทำการศึกษารวม 10 สถานี โดยมีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

1.1 นายสมควร อุทรน้อย

ตำแหน่ง หัวหน้าวิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขลางค์ จังหวัดลำปาง เอฟ.เอ็ม 89.0 MHz
งานที่ปฏิบัติ กำกับดูแลรับผิดชอบงานด้านการบริหารวิทยุท้องถิ่นนครเขลางค์ จังหวัดลำปาง

ประสบการณ์ในการทำงาน เคยรับผิดชอบงานด้านรายการ การตลาด และนักจัดรายการนานประมาณ 13 ปี

1.2 นายเกียรตินิยม คำฟูบุตร

ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีวิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย เอฟ.เอ็ม 89.50 MHz

งานที่ปฏิบัติ กำกับดูแลรับผิดชอบบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย และผู้จัดรายการ

ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นนักจัดรายการประมาณ 14 ปี และเป็นผู้สื่อข่าว TV และหนังสือพิมพ์ ประมาณ 13 ปี และอาจารย์พิเศษโรงเรียนลำปางเทคโนโลยี

1.3 ว่าที่ร้อยตรี รัชชัย อินทราย

ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง เอฟ.เอ็ม 90.0 MHz
งานที่ปฏิบัติ กำกับดูแลรับผิดชอบบริหารงานศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง และผู้จัดรายการ

ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นพนักงานฝ่ายช่างและผู้จัดรายการวิทยุ อสมท. จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดลำปาง และเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าว ททบ. 5 ประจำจังหวัดลำปาง

1.4 พระมหาสุทิน สุทินโน

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายประสานงานจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง
เอฟ.เอ็ม 94.5 MHz

งานที่ปฏิบัติ กำกับดูแลและรับผิดชอบการบริหารงานของจุดปฏิบัติการเรียนรู้
วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรืองและผู้จัดการรายการ

ประสบการณ์การทำงาน เป็นคณะกรรมการบริหารเครือข่ายวิทยุชุมชนจังหวัด
ลำปาง และงานบริหารสถานี ประมาณ 2 ปี

1.5 นางวิไลย รินทร์เจียว

ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีวิทยุชุมชนคนเมืองร่มผ้า เอฟ.เอ็ม. 100.50 MHz

งานที่ปฏิบัติ รับผิดชอบดูแลบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนคนเมืองร่มผ้า

ประสบการณ์การทำงาน ค้าขายและงานบริหารสถานีวิทยุชุมชนประมาณ 1 ปี

1.6 นายวัชร คุณากิตติกุล

ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีวิทยุชุมชน ฮิตเอฟเอ็ม เอฟ.เอ็ม 102.25 MHz

งานที่ปฏิบัติ ควบคุมและกำกับดูแลการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนฮิตเอฟ
เอ็ม และผู้จัดการรายการ

ประสบการณ์ทำงาน เคยทำงานด้านการจัดรายการ การตลาด ห้องบันทึกเสียง
ประมาณ 12 ปี

1.7 นางฐาณิศร์ ยิ่งสมสุข

ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีวิทยุชุมชนมิวสิควาไรตี้ เอฟ.เอ็ม. 102.75 MHz

งานที่ปฏิบัติ จัดรายการและควบคุมดูแลการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชน
(มิวสิควาไรตี้)

ประสบการณ์การทำงาน เคยทำงานด้านการจัดรายการและการตลาดเป็นเวลา
ประมาณ 15 ปีอาจารย์สอนมหาวิทยาลัยโยนก

1.8 นายธนกร น้อยทองเล็ก

ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง เอฟ.เอ็ม 105.0
MHz

งานที่ปฏิบัติ ดูแลด้านการบริหารสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางและ
ผู้จัดการรายการ

ประสบการณ์การทำงาน อาจารย์พิเศษเต็มเวลามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
นักจัดรายการวิทยุอิสระ ผู้ประกาศข่าวเขลางค์นครเคเบิลทีวีลำปาง

1.9 นางสุพิน ท้าวนอก

ตำแหน่ง หัวหน้าสถานียุคปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว

งานที่ปฏิบัติ จัดรายการและควบคุมดูแลการบริหารงานของยุคปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว

ประสบการณ์การทำงาน ประธานกลุ่มหนุ่มสาวบ้านวังหม้อและผู้ประสานงานประจำวัดเจดีย์ขาว

1.10 นายวิชัย ศรีสุข

ตำแหน่ง หัวหน้าสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปางเอฟ.เอ็ม

108.0 MHz

งานที่ปฏิบัติ ควบคุมดูแลงานด้านการบริหารของสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง

ประสบการณ์การทำงาน ผู้บริหารบริษัทนางกวักทองจังหวัดลำพูน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป ประวัติการก่อตั้ง นโยบายในการจัดตั้ง วัตถุประสงค์ โครงสร้าง การดำเนินงาน การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากการที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกหัวหน้าหรือผู้บริหารสถานีวิทยุชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดลำปางรวมถึงการศึกษาโครงสร้างการบริหารงานและผังรายการหลักของสถานีจำนวน 10 สถานี ผู้ศึกษาวิจัยขอเสนอผลการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ คือ ประวัติการก่อตั้งสถานี วัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง โครงสร้างการดำเนินงาน การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในแต่ละสถานี ดังต่อไปนี้

2.1 ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง เอฟ.เอ็ม. 90.0 MHz

2.1.1 ประวัติการก่อตั้ง

การก่อตั้งศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปางเริ่มต้นจาก ความชื่นชอบเทคโนโลยีทางด้านโทรคมนาคมและจิตใจที่เป็นสาธารณะของว่าที่ร้อยตรีณัฐชัย อินทราย รวมถึงเมื่อกฎหมายได้เปิดช่องทางในการจัดตั้งวิทยุชุมชนจากมติผ่อนปรนของคณะรัฐมนตรีจึงได้ชวนเพื่อนๆ ที่ทำงานร่วมกันมา 4-5 คน ร่วมกันคิดประกอบและติดตั้งเครื่องส่งวิทยุชุมชนขึ้นมาทดลองออกอากาศครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม 2546 โดยทดลองออกอากาศ 15 ชั่วโมง/วันตั้งแต่วันที่ 06.00-21.00 น. โดยใช้คลื่น 90.0 MHz ทั้งนี้ เพื่อหาเครือข่ายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันมากขึ้นในการดำเนินการดังกล่าวได้ใช้งบประมาณส่วนตัว จากจุดเริ่มต้นได้มีผู้ฟังได้โทรศัพท์มาเป็นจำนวนมากและสนับสนุนให้มีการออกอากาศในช่วงเวลาที่มากขึ้นจากเดิม ต่อมาเดือน

พฤษภาคม 2546 จึงได้ขยายเวลาจากเดิมเป็น 22 ชั่วโมงเริ่ม ตั้งแต่เวลา 04.00-02.00 น. ต่อมาเมื่อเครือข่ายองค์กรชาวบ้านจังหวัดลำปางได้เข้าร่วมบริหารจัดการรวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดรายการจึงได้มีการจัดทำโครงสร้างและการวางแผนงานร่วมกัน สรรหาผู้จัดรายการเพิ่มขึ้นและได้มีการริเริ่มจัดอบรมอาสาสมัครผู้จัดรายการขึ้นและได้เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ ได้เข้ามาจัดรายการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากหน่วยงานต่างๆ และรวมถึงผู้ฟังรายการ

“คณะทำงานมีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อชุมชนอย่างแท้จริงจึงได้ขยายเวลาจากเดิม 15 ชั่วโมง เป็น 22 ชั่วโมง ต่อวัน”

“จากการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ของทางราชการ ผู้ฟังให้ความสนใจอย่างมากในการแสดงความคิดเห็นผ่านรายการ ทำให้ทราบถึงปัญหาของประชาชนและทางสถานีก็พร้อมจะเป็นสื่อกลางไปถึงหน่วยงานราชการต่าง ๆ”

(ว่าที่ร้อยตรีณัฐชัย อินทราช, สัมภาษณ์ 5 เมษายน 2550)

2.1.2 นโยบายการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนคนลำปาง มีนโยบายเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกองค์กร

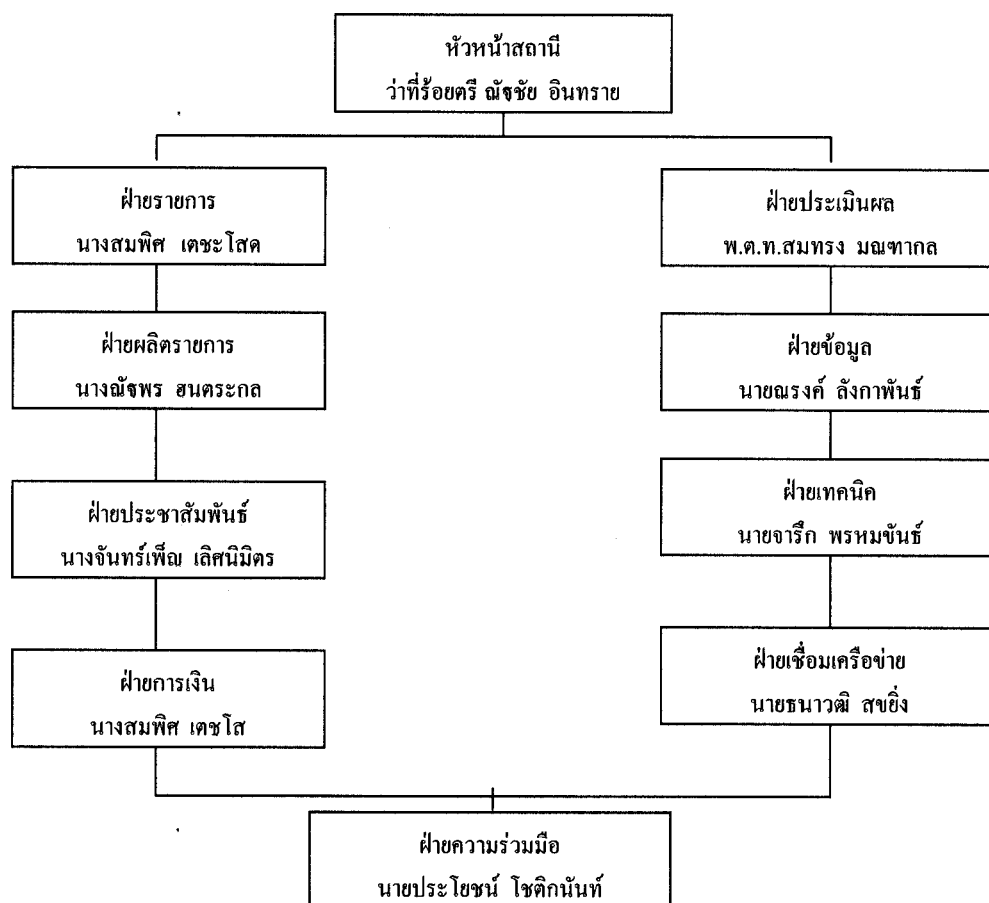
2.1.3 วัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานี

- 1) เพื่อใช้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในพื้นที่ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของสื่อวิทยุร่วมกัน การบริหารจัดการร่วมกัน
- 2) เพื่อใช้เป็นสื่อกลาง การส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
- 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสารประเพณี วัฒนธรรมและศาสนาของท้องถิ่น
- 4) เพื่อใช้ในการรักษาสติธิ ความเป็นธรรมให้กับชุมชนรวมถึงการให้ความรู้เรื่องชุมชน

2.1.4 โครงสร้างการดำเนินงาน

ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง ได้จัดแบ่งส่วนงานออกเป็น 10 ส่วนคือ (1) หัวหน้าสถานี (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายประเมินผล (4) ฝ่ายผลิตรายการ (5) ฝ่ายข้อมูล (6) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (7) ฝ่ายเทคนิค (8) ฝ่ายการเงิน (9) ฝ่ายเชื่อมเครือข่าย (10) ฝ่ายความร่วมมือ

โครงสร้างการบริหารงานศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนคนลำปาง

ภาพที่ 4.1 โครงสร้างการบริหารงานศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนคนลำปาง

2.1.5 การบริหารจัดการ

ในการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนคนลำปาง ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาด้านการทำงาน การบริหารงานด้านบุคลากร และการบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยในการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก ข้อมูลจากผังโครงสร้างการทำงานและผังรายการหลักที่ใช้ในการออกอากาศ

1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน ในส่วนของการบริหารจัดการเรื่องการทำงานจากการศึกษาวิจัยพบว่าศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนคนลำปาง มีการแบ่งหน้าที่การทำงานเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่นคณะกรรมการฝ่ายบริหารมีหน้าที่ดูแลการเงิน การจัดการเรื่องต่าง ๆ ภายในสถานี ฝ่ายรายการและผลิตรายการและฝ่ายข้อมูลมีหน้าที่คัดเลือกบุคลากรมาจัดรายการ จัดผังรายการและการหาข้อมูลในการจัดรายการฝ่ายประชาสัมพันธ์และความร่วมมือและ

ฝ่ายเชื่อมเครือข่ายจะมีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้คนภายนอกหรือชุมชนได้รับรู้ในกิจกรรมของสถานี ฝ่ายเทคนิค มีหน้าที่ในการเปิด ปิดสถานี ดูแลเครื่องส่งและอุปกรณ์ต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าศูนย์ปฏิบัติการวิทยุชุมชนคนลำปางมีการจัดกลุ่มการทำงานที่ชัดเจนมีการประชุมเพื่อการวางแผนงานอยู่เป็นประจำรวมถึงเมื่อเริ่มในการปฏิบัติงานแล้ว ก็จะมีคณะทำงานหรือคณะกรรมการในการตรวจสอบผลของการปฏิบัติงานอีกด้วยเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

2) *การบริหารจัดการด้านบุคลากร* ในการบริหารจัดการด้านบุคลากรของศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง จากการที่ได้แบ่งหน้าที่โครงสร้างการทำงานในส่วนต่างๆ ที่ชัดเจน และการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรพบว่าได้มีบุคคลจากหลายกลุ่มเข้าร่วมงานเช่นกลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน นักเรียนนักศึกษา รวมถึงองค์กรเอกชนต่างๆ ซึ่งกลุ่มต่างๆ ที่เข้าร่วมงานโดยไม่มีค่าจ้างการทำงานแต่อย่างใดในส่วนผังรายการพบว่าทางสถานีได้มีบุคคลที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานด้านรายการเช่นนักจัดรายการอิสระที่เคยจัดรายการ บุคคลจากหน่วยงานราชการและเอกชนต่าง ๆ รวมถึงผู้นำชุมชนและชาวบ้านทั่วไปอีกด้วย และโดยเฉพาะทางสถานีได้มีการประชุมและอบรมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน เพื่อปรับปรุงการทำงาน ในส่วนของการจัดหาผู้ร่วมงานก็จะมีแนวร่วมที่จัดรายการวิทยุอยู่แล้วเป็นผู้ชักชวนให้มาร่วมงาน เป็นส่วนใหญ่

“การจัดหาคนมาร่วมงานในหน้าที่ต่างๆวิทยุชุมชนคนลำปางได้ใช้วิธีการหลายวิธีเช่นประกาศว่าทุกต้นชั่วโมง นำทีมยกออกไปเผยแพร่หรือการไปเป็นวิทยากรพิเศษตามชุมชนต่าง ๆ และกลุ่มคนที่ทำงานของเราก็ได้ชักชวนคนที่รู้จักให้มาร่วมงาน”

(ว่าที่ร้อยตรีณัฐชัย อินทราย, สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2549)

3) *การบริหารจัดการด้านเงินหรืองบประมาณ* ในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณของศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง ได้มีการใช้งบประมาณส่วนตัวและมีงบประมาณบางส่วนมาจากที่ได้มาจากชุมชนและหน่วยงานเอกชนต่างๆ ที่ได้ให้การช่วยเหลือ

“ทางสถานีได้มีการใช้งบประมาณส่วนตัวของหัวหน้าสถานี และ
งบประมาณบางส่วนที่ได้จากชาวบ้าน หน่วยงานภาคเอกชนที่ช่วยเหลือมาตลอด ทางสถานีไม่ได้มี
ค่าจ้างพนักงานแต่อย่างใดเพราะทุกคนที่มาช่วย ได้ใช้เวลาที่ว่างจากการทำงานมาจัดรายการ ส่วน
เรื่องค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ เงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาจากงบประมาณส่วนตัวและทางชุมชน
ช่วยเหลือ”

(ว่าที่ร้อยตรีณัฐชัย อินทราย, สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2549)

2.1.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ

ในการศึกษาวิจัยในประเด็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของ
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนคน ลำปาง ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาจากโครงสร้างในการบริหารงานผล
จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกของผู้บริหารสถานีรวมถึงผังรายการหลักที่ใช้ในการออกอากาศของ
สถานีมาใช้ในการศึกษา โดยได้แบ่งประเด็นของการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
ออกเป็น 3 ส่วนคือการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรื่องการทำงานการมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการเรื่องบุคลากรรวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรื่องงบประมาณ ซึ่งผลจากการ
ศึกษาวิจัยมีดังนี้คือ

1) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการทำงาน จากการศึกษาวิจัยใน
ประเด็นการมีส่วนร่วมในการทำงานของศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนคนลำปาง ผลจากการ
สัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่า มีคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในหน้าที่ต่าง ๆ เช่นการเข้ามามีส่วนใน
การประชุมเพื่อวางแผนในการทำงานร่วมการจัดรายการหรือการประสานงานระหว่างคนในชุมชน
ด้วยกัน รวมถึงร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลในการทำงานในส่วน of โครงสร้างการ
ดำเนินงานพบว่า มีโครงสร้างที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชนเช่น ตำแหน่งฝ่ายเชื่อม
เครือข่ายหรือตำแหน่งฝ่ายความร่วมมือ ซึ่งพบว่าเป็นการเชื่อมหรือเพื่อหาความร่วมมือในด้านต่าง
ๆ ของคนในชุมชนที่มีต่อศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนคนลำปาง ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วม
ในการทำงานจากผังรายการพบว่า มีคนในชุมชนรวมถึงหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด
และผลิตรายการและผังรายการก็เอื้อต่อการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น รายการข่าวสาร
บ้านเฮา เปิดบ้านคุยกัน ครอบครัวแสนสุข อาจารย์หมอดอบปัญหาสุขภาพ หรือรายการคนรักสัตว์
เลี้ยง ซึ่งรายการต่างๆ เหล่านี้ได้เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดรายการและการ
ให้ข้อมูลต่างๆ จากทางโทรศัพท์ จดหมาย หรือเดินทางมาที่สถานีเอง

“ในตำแหน่งหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จะมีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
จัดรายการบั้งการส่งข่าวสารข้อมูลบั้ง และมีการประสานงานและข้อมูลกับคนในชุมชนด้วยกัน”
(ว่าที่ร้อยตรีณัฐชัย อินทราย, สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาวิจัยใน
ประเด็นการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาวิจัยในเชิงลึกและผังโครงสร้างการดำเนินงาน
พบว่ามีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเช่นฝ่ายเชื่อมเครือข่าย หรือฝ่ายความร่วมมือและมีกลุ่ม ผู้นำ
ชุมชน แม่บ้าน นักเรียนนักศึกษา ประธานชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วม
ดังกล่าวจะเข้ามาโดยความสมัครใจและไม่มีการจ้างใดใด ในส่วนของผังรายการก็เช่นเดียวกันได้มี
คนจากชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและผลิตรายการ รวมถึงการส่งข่าวสารข้อมูลจากทาง
โทรศัพท์ จดหมาย และรวมถึงการ มาส่งข่าวที่สถานีเอง

“ในการจัดโครงสร้างต่าง ๆ มีนักเรียนนักศึกษา กลุ่มแม่บ้าน ประธาน
ชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือและประสานงานอย่างดีมาตลอดโดยกลุ่มคนเหล่านั้นเข้า
มาโดยไม่ได้รับค่าจ้างเงินเดือนใดใด ทุกคนมาด้วยใจ”

(ว่าที่ร้อยตรีณัฐชัย อินทราย, สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2550)

3) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ จากการศึกษา
ศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวพบว่าศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนคนลำปางได้มีคนในชุมชนได้
เข้ามามีส่วนร่วมโดยการบริจาคเงินเพื่อใช้ในการดำเนินงานของทางสถานีบางส่วน เช่น ค่าน้ำ ค่า
ไฟ ค่าโทรศัพท์

“การดูแลเรื่องค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ส่วนใหญ่จะมาจากงบประมาณ
ส่วนตัว และทางชุมชนช่วยเหลือบางในบางครั้ง”

(ว่าที่ร้อยตรีณัฐชัย อินทราย, สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2550)

2.2 จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนวัดศรีบุญเรือง เอฟ.เอ็ม 94.5 MHz

2.2.1 ประวัติการก่อตั้งสถานี

สืบเนื่องมาจากวัดศรีบุญเรืองโดยปกติแล้วจะเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการประชุมเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน และได้มีชาวบ้านบางกลุ่มได้เสนอความคิดว่า ในบางครั้งเสียงตามสายนั้นไม่ชัดเจนเท่าที่ควรและไม่ได้ทราบข่าวต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงจึงได้มีการประชุมกัน และได้มีคณะกรรมการหลายท่านที่ได้มีการนำเสนอเพื่อก่อตั้งวิद्यุชุมชนขึ้นมา เนื่องจากทางรัฐบาลได้เปิดโอกาสค่อนข้างมากในเรื่องดังกล่าวทางคณะกรรมการจึงมีมติเห็นชอบในการก่อตั้งจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนวัดศรีบุญเรืองขึ้นมา และเริ่มทดลองออกอากาศตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2547 ณ โรงเรียนผดุงวิทย์แผนกมัธยมศึกษา (วัดศรีบุญเรือง)

2.2.2 นโยบายในการก่อตั้งสถานี เป็นสถานีที่บริหารงานแบบวิद्यุภาคประชาชน โดยมีชุมชนร่วมคิดร่วมทำและร่วมกันตรวจสอบการปฏิบัติงาน และไม่มีการแสวงหากำไรจากการทำงาน

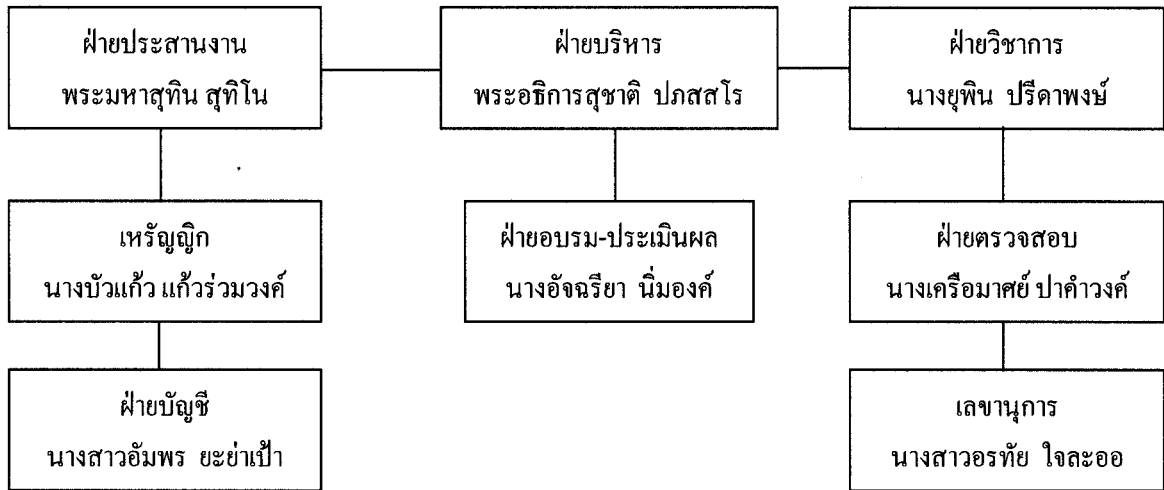
2.2.3 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสถานี

- 1) เพื่อสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานวิद्यุชุมชน
- 2) เพื่อใช้ในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารจากภายนอกสู่ชุมชนและจากภายนอกได้รับรู้และเข้าใจในนโยบายของชุมชน
- 3) สร้างจิตสำนึกร่วมกันของคนในชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรในชุมชน
- 4) ประสานความร่วมมือของทุกส่วนในสังคมและชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน
- 5) ให้ชุมชนได้รู้และเข้าใจสิทธิขั้นพื้นฐานของชุมชน
- 6) เพื่อขับเคลื่อนและผลักดันทางนโยบายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

2.2.4 โครงสร้างการดำเนินงาน

จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนวัดศรีบุญเรืองมีโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 8 ส่วนคือ (1) ฝ่ายบริหาร (2) ฝ่ายประสานงาน (3) ฝ่ายวิชาการ (4) เหนรัญญิก (5) ฝ่ายอบรม-ประเมินผล (6) ฝ่ายตรวจสอบ (7) ฝ่ายบัญชี (8) เลขานุการ

โครงสร้างการบริหารงานของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิฑูชุมชนวัดศรีบุญเรือง

ภาพที่ 4.2 โครงสร้างการบริหารงานจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิฑูชุมชนวัดศรีบุญเรือง

2.2.5 การบริหารจัดการ การศึกษาวิจัยด้านการบริหารจัดการของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิฑูชุมชนวัดศรีบุญเรือง โดยการศึกษาดังกล่าวได้ศึกษาจากโครงสร้างการบริหารงาน การสัมภาษณ์ในเชิงลึกและผังรายการหลักของสถานี่ ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยได้แบ่งออกเป็นประเด็นส่วนย่อย ดังนี้

1) การบริหารจัดการด้านการทำงานจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิฑูชุมชน

วัดศรีบุญเรืองมีการบริหารงานในรูปแบบวิฑูภาคประชาชนโดยมีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในส่วนของการทำงานจะมีกฎระเบียบและการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนเช่นคณะกรรมการฝ่ายบริหารจะมีหน้าที่ดูแลการเงินงบประมาณและบริหารจัดการเรื่องต่างๆ ในสถานี่ ฝ่ายประสานงานมีหน้าที่คัดเลือกบุคคลมาจัดรายการและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ฝ่ายวิชาการมีหน้าที่

จัดผังรายการ การหาข้อมูลในการจัดรายการรวมถึงข้อมูลทางวิชาการ เหรียญกและฝ่ายบัญชีดูแลเรื่องรายรับรายจ่ายของสถานี่ฝ่ายอบรม-ประเมินผลจะมีหน้าที่ในการอบรมนักจัดรายการและประเมินผลงานของนักจัดรายการฝ่ายตรวจสอบจะตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ในการออกอากาศและเลขานุการจะทำหน้าที่ในการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ทั้งหน่วยงานราชการ ชุมชน และภาคเอกชน ในการทำงานจะมีการประชุมเพื่อวางแผนงานอยู่เสมอมีการประเมินผลการทำงานและมีคณะกรรมการในการตรวจสอบการทำงาน

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากรในการบริหารจัดการด้านบุคลากรของ

จุดปฏิบัติการวิฑูรยชุมชนวัดศรีบุญเรืองมีการจัดวางโครงสร้างการทำงานของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ไว้หลายส่วนเช่นฝ่ายประสานงาน ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการเหรียญิก ฝ่ายบัญชี ฝ่ายอบรม-ประเมินผล ฝ่ายตรวจสอบ ฝ่ายบัญชี และเลขานุการ โดยบุคคลดังกล่าวได้มาจากบุคคลที่หลากหลาย เช่นผู้นำท้องถิ่น กลุ่มแม่บ้าน หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ในการรับสมัครคนเข้ามาทำงานจะได้มาจากหลายส่วน เช่น คณะกรรมการไปชักชวน ประกาศรับสมัครทางสถานี และรวมถึงการมาสมัครเอง และส่วนใหญ่จะไม่มีประสบการณ์ในการจัดรายการมากนักในส่วนการคัดเลือกหรือความต้องการบุคลากรในการทำงานของจุดปฏิบัติการวิฑูรยชุมชนวัดศรีบุญเรืองพบว่าต้องการคนที่มีความรักในการที่จะถ่ายทอดความรู้ มีจิตใจที่ดี และไม่คิดค่าตอบแทน

“สถานีเรามีคนที่หลากหลายมากเข้ามาร่วมงานส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดรายการแต่จะมีองค์ความรู้หรือมีประสบการณ์ด้านต่างๆ เช่นผู้นำชุมชน นายแพทย์ ปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้น”

“ทางสถานีมีความต้องการผู้ที่มีความรักที่จะถ่ายทอดความรู้ ต้องการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน และมีจิตใจดี มีกุศล โดยไม่คิดค่าตอบแทนมาร่วมในการจัดรายการ เพราะที่นี้เราไม่มีนโยบายในการขายเวลาหรือขายชั่วโมง”

(พระมหาสุทิน สุทินโน, สัมภาษณ์ 3 ตุลาคม 2549)

3) การบริการจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ ในการบริหารจัดการด้าน

งบประมาณของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วัดศรีบุญเรืองจากการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าทางสถานีใช้งบประมาณของทางโรงเรียนผดุงวิทย และวัดศรีบุญเรืองและบางส่วนจะมาจากชาวบ้านและจากหน่วยงานภาคเอกชนและกองทุนต่างๆ ที่ช่วยเหลือมาตลอดรวมถึงการจัดทอดผ้าป่าในบางครั้งจากชุมชนเป็นครั้งคราว และรายได้ที่ได้มานั้นไม่ได้มีรายได้จากการโฆษณาแต่อย่างใด

“การดูแลเรื่องค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ มาจากงบประมาณจากทางวัด และทางชุมชนได้ร่วมกันบริจาคช่วยเหลือโดยทางวัดได้ร่วมจัดผ้าป่าในบางครั้ง และงบประมาณบางส่วนก็ได้มาจาก หน่วยงานเอกชนต่างๆ ที่ช่วยเหลือมาตลอด”

(พระมหาสุทิน สุทินโน, สัมภาษณ์ 3 ตุลาคม 2549)

2.2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ

ในการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนวัดศรีบุญเรืองผู้ศึกษาวิจัยได้นำผลจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โครงสร้างการบริหารงานและผังรายการหลักที่ใช้ในการออกอากาศมาทำการศึกษาวิเคราะห์โดยได้แบ่งประเด็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน ในการบริหารจัดการด้านการดำเนินงานของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนวัดศรีบุญเรืองจากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า มีบุคคลในภาคต่างๆ เช่น ประชาชนในพื้นที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นจำนวนมากเพราะทางสถานีมีการบริหารจัดการในรูปแบบวิทยุภาคประชาชน เช่น หน่วยงานจากศาลากลางหน่วยงานจากเทศบาล ผู้นำชุมชนต่างๆ จากการศึกษาในส่วนของการสร้างการทำงานพบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนวัดศรีบุญเรืองมีโครงสร้างในการทำงานที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของคนในชุมชนทำให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เช่น การประชุมวางแผนงาน การตรวจสอบและการประเมินผลการทำงาน

“เรามีหน่วยงานต่างๆ มาร่วมมากเช่นหน่วยงานจากทางศาลากลาง ผู้นำชุมชนต่างๆ และโดยเฉพาะทางเทศบาลนครลำปาง เพราะเรามีท่านนายกเทศมนตรีเทศบาลนครลำปาง มาเป็นที่ปรึกษาฝ่ายบริหาร”

(พระมหาสุทิน สุทินโน, สัมภาษณ์ 3 ตุลาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร ในการบริหารจัดการด้านบุคลากรของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนวัดศรีบุญเรือง จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่า ในในการจัดโครงสร้างต่างๆ มีนักเรียน นักศึกษา กลุ่มแม่บ้าน ประธานชุมชน ครูอาจารย์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทในการช่วยเหลืองานเป็นอย่างดี ในส่วนของโครงสร้างการบริหารงานพบว่า ได้มีการจัดคนจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภายในสถานีอีกด้วย และเมื่อศึกษารายละเอียดจากผังรายการก็จะพบว่าจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนวัดศรีบุญเรืองได้มีบุคลากรที่หลากหลายโดยเฉพาะคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในหลายกลุ่มงาน งานด้านการบริหารงานด้านการจัดรายการ เช่น รายการคุณธรรมของชมรมดีเจรุ่นเยาว์ หรือรายการชมรมรถถีบเผ่า ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวของคนในชุมชนจะเข้ามาด้วยความสมัคร

ใจโดยไม่มีค่าจ้างหรือเงินเดือนแต่อย่างใด รวมไปถึงโครงสร้างการบริหารงานและผังรายการต่าง ก็มีส่วนในการเอื้อให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในหลายระดับเช่นเดียวกัน

“วิทยุชุมชนของวัดศรีบุญเรืองมีคนจากหลายกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วม เช่น กลุ่มพระสงฆ์ ผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ รวมถึงปราชญ์ชาวบ้านและผู้มีความรู้ต่างๆ ได้มาถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ผ่านทางรายการ”

(พระมหาสุทิน สุทิน, สัมภาษณ์ 3 ตุลาคม 2549)

3) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ จากการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์พบว่าในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรืองมีคนในชุมชนและรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก เช่น การช่วยค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์หรือกิจกรรมอื่นๆ ของสถานี

“ก็อย่างที่บอกว่าสถานีต้องมีค่าใช้จ่ายการดูแลเรื่องค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ มาจากงบประมาณจากทางวัดและทางชุมชนได้ร่วมกันบริจาคช่วยเหลือและทางวัดจัดผ้าป่าบ้างในบางครั้ง และงบประมาณประมาณบางส่วนก็ได้มาจากหน่วยงานเอกชนต่างๆ ที่ช่วยเหลือมาตลอด”

(พระมหาสุทิน สุทิน, สัมภาษณ์ 3 ตุลาคม 2549)

2.3 จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อ เจดีย์ขาว เอฟเอ็ม 106.25 MHz

2.3.1 ประวัติการก่อตั้งสถานี

จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว ได้ก่อตั้งมาประมาณ 5 ปีอันเนื่องมาจากคุณปราณอม งามเลิศฤทัย ได้มีความริเริ่มที่จะจัดตั้งสื่อส่วนกลางในการติดต่อกับชาวบ้านและประกอบกับวัดเจดีย์ขาวก็เป็นวัดที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมวัดกันมาก รวมถึงอยากให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงวัดในทุกๆ ด้าน จึงมีแนวคิดที่จะหาสื่อกลางให้กับชุมชนในการติดต่อสื่อสารและที่สำคัญจะได้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารสาระต่างๆ รวมถึงสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกชุมชนให้คนในชุมชนได้รับรู้และมีหูตาที่กว้างไกลมากขึ้น

2.3.2 นโยบายในการก่อตั้งสถานี

เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ เป็นสื่อกลาง และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนโดยไม่แสวงหากำไร

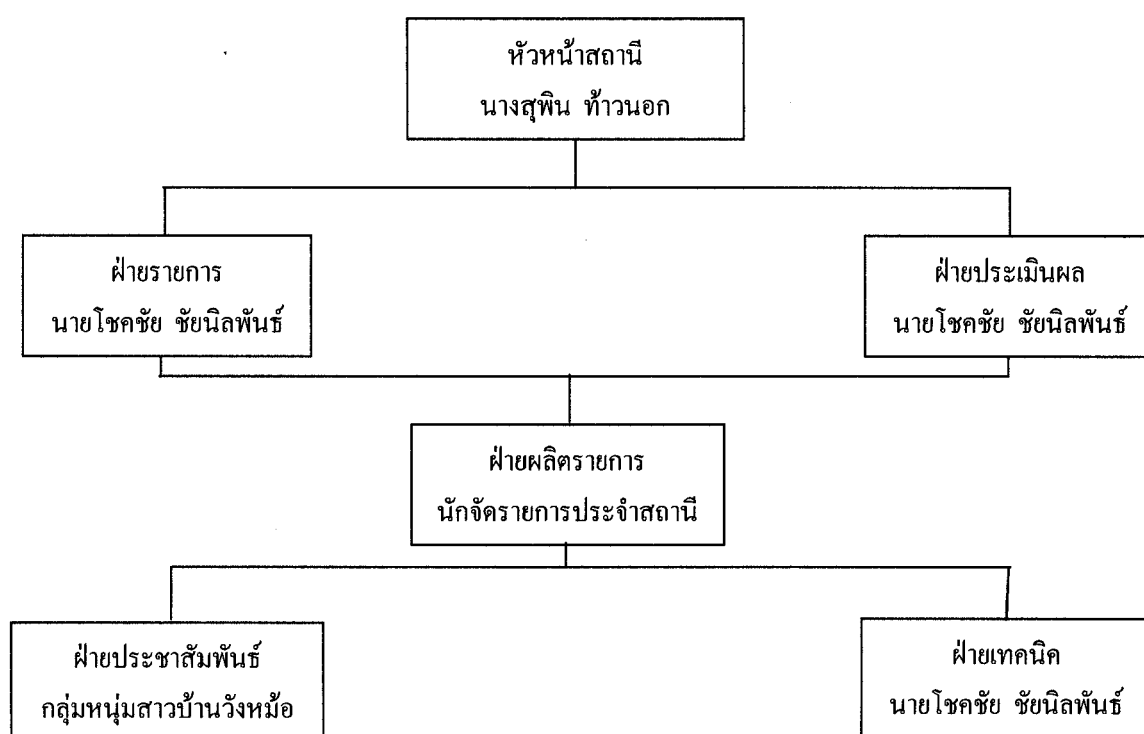
2.3.3 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง

- 1) เพื่อใช้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในพื้นที่ และเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของสื่อวิทยุชุมชนและบริหารจัดการร่วมกัน
- 2) เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
- 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นรวมถึงด้านศาสนาอีกด้วย
- 4) เพื่อใช้ในการรักษาสิทธิความเป็นธรรมให้กับชุมชนและให้ความรู้เรื่องต่างๆ แก่ชุมชน
- 5) เพื่อกระจายข่าวสารที่เกิดขึ้นในแต่ละวันภายในชุมชน

2.3.4 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงานจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อ มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 7 ฝ่าย คือ (1) หัวหน้าสถานี (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายประเมินผล (4) ฝ่ายผลิตรายการ (5) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (6) ฝ่ายเทคนิค

โครงสร้างการบริหารงานของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว

ภาพที่ 4.3 โครงสร้างการบริหารงานของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว

2.3.5 การบริหารจัดการ

ในการศึกษาด้านการบริหารจัดการ ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาใน 3 หัวข้อหลักคือ (1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน (2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร (3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยได้ทำการศึกษาจากข้อมูลการสัมภาษณ์ในเชิงลึก ข้อมูลจากผังโครงสร้างในการทำงาน และผังรายการหลักของสถานี่ จากผลของการศึกษามีดังนี้

1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชาวได้บริหารจัดการในรูปแบบที่เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับการบริหาร การจัดและผลิตรายการรวมถึงฝ่ายประชาสัมพันธ์ โดยได้มีกลุ่มหนุ่มสาว และผู้นำในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงสร้างการบริหารงานโดยในการทำงานในภาพรวม เช่นผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานี่จะดูแลในเรื่องการเงิน รวมถึงรายรับรายจ่ายต่างๆ ของสถานี่ ฝ่ายรายการและฝ่ายประเมินผลจะมีหน้าที่ในการเตรียมผังรายการรวมถึงการประเมินรายการต่างๆ ฝ่ายผลิตรายการมีหน้าที่ในการจัดรายการและหาข้อมูลในการทำงานหรือจัดรายการให้มีความทันสมัยตลอดเวลา ฝ่ายประชาสัมพันธ์จะประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการประสานงานระหว่างชุมชนกับทางวัดด้วย ส่วนฝ่ายเทคนิคหน้าที่หลักจะดูแลเรื่องการควบคุมเสียงและดูแลอุปกรณ์ และเครื่องส่งให้อยู่ในสภาพพร้อมในการใช้งานในการทำงานจะมีการประชุมเพื่อวางแผนการทำงานของคณะกรรมการรวมถึงมีการตรวจสอบการทำงานของสมาชิกในการทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงานตลอดเวลา

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์พบว่าการบริหารจัดการด้านบุคลากรของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชาวมีการแบ่งหน้าที่ออกเป็นฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายบริหารหรือหัวหน้าสถานี่ ฝ่ายรายการ ฝ่ายประเมินผล ฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายเทคนิค ในส่วนของการจัดหาบุคคลเข้ามาร่วมงานจะใช้แนวร่วมที่ทำงานอยู่ก่อนแล้วชักชวนให้มาร่วมงานต่อและหาผู้มีความรู้ด้านต่างๆ ในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน และทางสถานี่มีการประชุมและอบรมสมาชิกอยู่อย่างสม่ำเสมอในทุก 15 วันเพื่อปรับปรุงการทำงานทุกด้านไม่ว่าจะเป็นผังรายการหรือฝ่ายเทคนิคต่างๆ และในการเข้ามาร่วมในการทำงานจะไม่มีการว่าจ้างโดยทุกคนเข้ามาร่วมด้วยความสมัครใจ

“สถานี่เราไม่มีค่าจ้างในการทำงานทุกคนที่เข้ามาร่วมงานจะมาด้วยความสมัครใจ โดยเราจะมีการอบรมผู้ร่วมงานให้มีความรู้ในด้านการทำงานทุกๆ 15 วัน”

(สุพิน ท้าวนอก, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2549)

3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ จากการศึกษาวิจัยในประเด็นของการบริหารจัดการด้านงบประมาณพบว่าจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชาวไร่ งบประมาณส่วนตัวของหัวหน้าสถานีและบางส่วนจากร้านค้าที่อยู่ในชุมชนรวมถึงเงินช่วยเหลือจากทางวัดที่ได้ช่วยในการดูแลเรื่องค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์

“เนื่องจากเราไม่มีงบจากส่วนราชการ จากองค์กรต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการหาโฆษณาบ้างจากร้านค้าที่อยู่ในชุมชนเราในแบบการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน รวมถึงงบประมาณจากทางวัดในบางส่วนด้วย”

(สุพิน ท้าวนอก, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2549)

2.3.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ

ในการศึกษาประเด็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชาว ไร่ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาจากข้อมูลการสัมภาษณ์ในเชิงลึก ข้อมูลจากผังโครงสร้างการบริหารรวมถึงได้ศึกษาจากผังรายการหลักของสถานีซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ มีดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน จากการศึกษาพบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชาว ไร่ ได้มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในฝ่ายต่าง ๆ เช่นฝ่ายบริหารในการประชุมเพื่อวางแผนงานฝ่ายการจัดและผลิตรายการในการจัดรายการและการหาข้อมูลหรือการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดรายการรวมถึงฝ่ายประชาสัมพันธ์ในการประสานงานระหว่างคนในชุมชนและสถานี

“คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพอสมควรเช่นในคณะกรรมการบริหารผู้จัดรายการและฝ่ายประสานงานโดยร่วมกันทำงานทุกอย่างเช่นประชุมหาปรึกษาหารือจัดรายการหาข่าว ส่งข่าวเป็นต้น”

(สุพิน ท้าวนอก, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2549)

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวพบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชาว ไร่ ได้มีกลุ่มต่างๆ ในชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลืองานด้านต่างๆ เป็นอย่างดี เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่ม

แม่บ้าน หรือกลุ่มผู้นำท้องถิ่น โดยในการเข้ามามีส่วนร่วมจะมาโดยความสมัครใจไม่มีค่าจ้างหรือค่าแรงใดๆ

“เรามีฝ่ายประสานงานของวิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจ็ดชัยชาวที่มีหน้าที่ติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปออกอากาศ และหาอาสาสมัครในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมโดยทางเราได้รับความร่วมมือจากคนหลายกลุ่มเช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มผู้นำท้องถิ่นในการมาจัดรายการหรือส่งข่าวสารต่างๆ”

(สุพิน ท้าวนอก, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2549)

3) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ จากการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวพบว่างบประมาณส่วนใหญ่จะมาจากหัวหน้าสถานีและเงินช่วยเหลือจากทางวัด โดยจะมีเงินบริจาคจากร้านค้าในชุมชนและชาวบ้านในชุมชนที่ได้ให้การช่วยเหลือมาในบางส่วน โดยการบริจาคผ่านทางวัดซึ่งจะมีการทอดผ้าป่าเป็นครั้งคราว

“เราไม่มีค่าสมาชิกใดๆ ไม่ว่าจะเก็บเป็นรายเดือนหรือรายปีและไม่มีค่าจ้างเงินเดือนให้กับผู้มาร่วมงานเช่นจัดรายการหรือฝ่ายเทคนิคทุกคนจะมาช่วยด้วยความสมัครใจ”

“รายได้ส่วนใหญ่จะมาจากทางวัดโดยจะมีการทอดผ้าป่าเป็นครั้งคราวรวมไปถึงรายได้จากร้านค้าในชุมชนที่ร่วมบริจาค”

(สุพิน ท้าวนอก, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2549)

2.4 สถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เอฟเอ็ม 105.5 MHz

2.4.1 ประวัติการก่อตั้ง

เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง ได้มีการเรียนการสอนในโปรแกรม วิชาวิทยาศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์วิทยุโทรทัศน์ มาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง นักศึกษาจะได้ออกไปฝึกงานหรือฝึกประสบการณ์ที่ได้เรียนมานอกสถานที่เช่นที่ สถานีวิทยุสวท. ลำปาง สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 3 สถานีวิทยุ อสมท.ลำปาง หรือที่สถานีวิทยุ ดำรงจตุรภาค 5 ลำปาง มาโดยตลอด ซึ่งถือได้ว่าเป็นการฝึกประสบการณ์ที่ดี และเมื่อปี 2547 รัฐบาลได้เปิดช่องทางให้ภาคประชาชนได้มีสิทธิก่อตั้งวิทยุชุมชนที่อยู่ในกรอบระเบียบขึ้นมา ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางจึงได้เล็งเห็นโอกาสอันดีตรงนี้ จึงได้ก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนขึ้นมาเพื่อให้

นักศึกษาโปรแกรมวิทยุกระจายเสียงได้ฝึกประสบการณ์จริง ทั้งการจัดรายการ การควบคุมเสียง และการผลิตรายการ

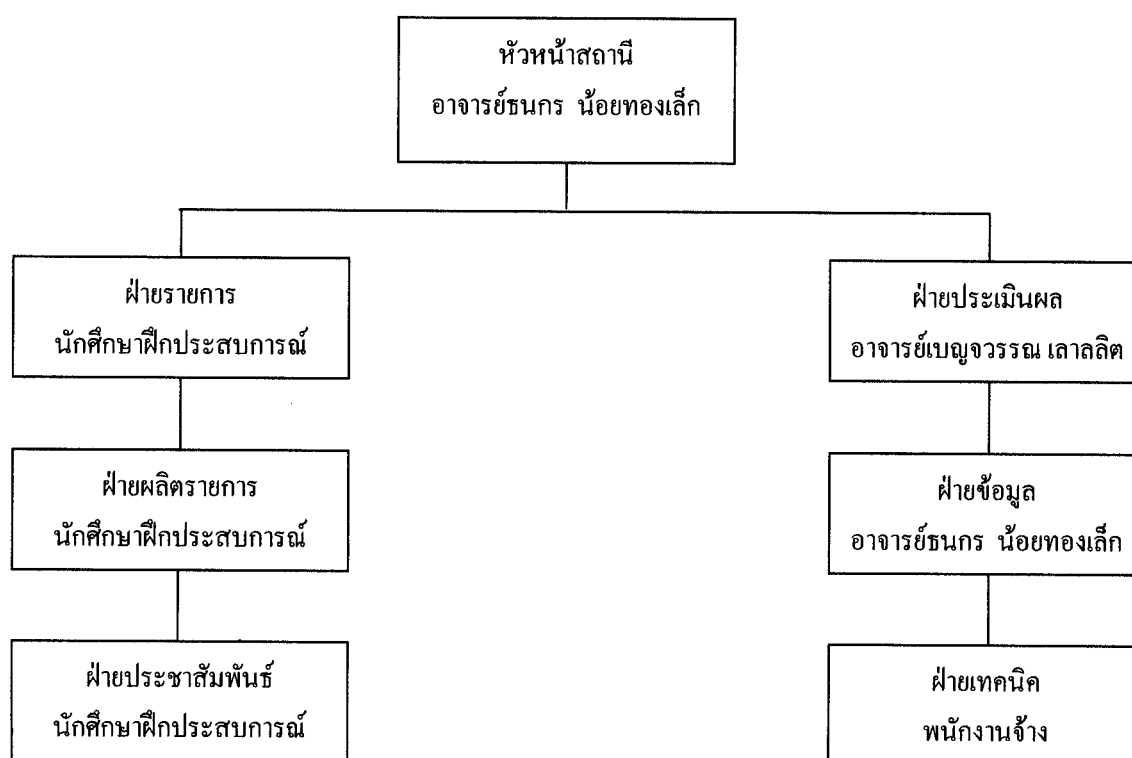
2.4.2 นโยบายในการก่อตั้งสถานี เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

2.4.3 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง

- 1) เพื่อใช้ในการฝึกประสบการณ์จริงของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ โปรแกรมวิทยุกระจายเสียง
- 2) เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
- 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมในสถาบันราชภัฏลำปาง

2.4.4 โครงสร้างการดำเนินงาน โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้แบ่งออกเป็น 7 ตำแหน่งคือ (1) หัวหน้าสถานี (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายประเมินผล (4) ฝ่ายผลิตรายการ (5) ฝ่ายข้อมูล (6) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (7) ฝ่ายเทคนิค

โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

2.4.5 การบริหารจัดการ ในการศึกษาโครงสร้างในการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีได้แบ่งโครงสร้างในการศึกษาออกเป็นสามประเด็นย่อย 3 ประเด็นคือ (1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน (2) การบริหารจัดการด้านคนหรือบุคลากร (3) การบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ

1) **การบริหารจัดการด้านการทำงาน** ในการศึกษาด้านการบริหารจัดการการทำงานของสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่าได้มีการแบ่งหน้าที่คณะกรรมการทำงานออกเป็นฝ่ายเช่นฝ่ายบริหารมีหน้าที่จัดการเรื่องต่างๆ ภายในสถานีวิทยุชุมชนเช่นจัดผังรายการและเป็นที่ปรึกษาในด้านต่างๆ ให้กับนักศึกษารวมถึงการคัดเลือกผู้จัดรายการ ฝ่ายผู้จัดและผลิตรายการซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาจะมีจัดรายการ หาข้อมูลในการจัดรายการ ปรับปรุงการจัดรายการอยู่เสมอ ฝ่ายเทคนิคมีหน้าที่เปิดปิดสถานีดูแลเครื่องส่ง อุปกรณ์ต่างๆ และฝ่ายประสานงานมีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยราชการภาครัฐต่างๆ นอกสถาบัน และฝ่ายประเมินผลจะมีหน้าที่ในการประเมินผลการทำงานในทุกๆ ด้านภายในสถานีวิทยุชุมชน โดยในการทำงานจะมีกฎระเบียบที่ค่อนข้างชัดเจนมีการตรวจสอบและการประเมินจากคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

2) **การบริหารจัดการด้านบุคลากร** จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีมีการวางโครงสร้างของคนที่ทำงานในตำแหน่งต่างๆ คือ ฝ่ายคณะกรรมการดำเนินงานซึ่งมีหน้าสถานีเป็นผู้ควบคุม และมีฝ่ายรายการ ฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายข้อมูล ฝ่ายประเมินผล ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายเทคนิค ซึ่งบุคลากรทั้งหมดจะมาจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีทั้งที่เป็นอาจารย์เจ้าหน้าที่และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยตำแหน่งฝ่ายการบริหารส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่ทางมหาวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้ง จะมีบางตำแหน่งที่มีการว่าจ้างเช่นตำแหน่งฝ่ายเทคนิคในส่วนของการจัดรายการจะมีผู้จัดรายการอยู่ก่อนแล้วเป็นผู้ชักชวนจัดหาผู้ร่วมงานในการมาร่วมงานต่อและโดยส่วนใหญ่จะเป็นการนำนักศึกษาที่เรียนด้านวิทยุกระจายเสียงโดยตรงมาฝึกประสบการณ์

3) **การบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ** ในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจะใช้งบประมาณของทางสถาบันโดยทางสถานีมีค่าจ้างพนักงานประจำ 1 ท่านในการดูแลเรื่อง เครื่องส่ง และเทคนิคต่างๆ

2.4.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ ในการศึกษาในประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของชุมชนในท้องถิ่นที่มีต่อสถานีวิद्यุชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก การศึกษาจากโครงสร้างการทำงานและรวมถึงการศึกษาจากผังรายการหลักมีดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการทำงาน จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่าสถานีวิทยชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้มีเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแต่ชุมชนยังไม่ให้ความสนใจ และเมื่อศึกษาถึงผังการทำงานและผังรายการหลักของสถานีก็นพบว่าโครงสร้างการดำเนินงานและผังรายการของสถานียังไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานแต่อย่างใด

“ความจริงเราก็ได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมแต่เนื่องจากเราเป็นสถาบันการศึกษาจึงไม่ค่อยมีใครเข้ามาจัดรายการนอกเหนือจากนักศึกษาของเราเอง”

(ชนกร น้อยทองเล็ก, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์พบว่า ในการบริหารจัดการด้านบุคลากรทางสถานียมีนักเรียน นักศึกษา และคณาจารย์เท่านั้นที่ได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือและประสานงานอย่างเต็มตลอด โดยไม่มีคนจากชุมชนเข้ามามีส่วนในโครงสร้างการบริหาร อาสาสมัครหรือในส่วนของการจัดรายการแต่อย่างใด

“ทางสถานียต้องการให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก เพื่อขยายเครือข่ายในการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้”

(ชนกร น้อยทองเล็ก, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2549)

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่าสถานีวิทยชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง งบประมาณส่วนใหญ่จะได้มาจากมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้จัดสรรให้ทั้งค่าเงินเดือนพนักงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ โดยไม่มีเงินบริจาคจากชุมชนหรือหน่วยงานส่วนอื่นๆ เข้ามามีส่วนในการช่วยเหลือ

“วิทยชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นวิทยุเพื่อการศึกษา เป็นการบริหารจัดการโดยองค์กรของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก งบประมาณทั้งหมดจะมาจากคณะหรือทางมหาวิทยาลัยจัดสรรมาให้”

(ชนกร น้อยทองเล็ก, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2549)

2.5 สถานีวิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย เอฟเอ็ม 89.50 MHz

2.5.1 ประวัติการก่อตั้งสถานี

เนื่องจากตัวผู้ก่อตั้ง คือ นายเกียรตินิยม คำพูนตร เป็นสื่อมวลชนและนักจัดรายการวิทยุอิสระประจำจังหวัดลำปางอยู่แล้ว และมีใจที่ชื่นชอบในเรื่องวิทยุกระจายเสียงเป็นอย่างมาก จึงได้ติดต่อกับศูนย์วิทยุเกรดิโอ ซึ่งเป็นสถานีวิทยุที่ตั้งอยู่จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้มีการติดต่อเรื่องเครือข่ายโดยที่จะขอร่วมเป็นเครือข่ายอีกแห่งหนึ่งในภาคเหนือ และก่อนที่จะก่อตั้งวิทยุชุมชนขึ้นมานั้น ได้มีการอบรมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสื่อมวลชนและวิทยุชุมชนบ่อยครั้งจนมีความมั่นใจที่จะเริ่มก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

2.5.2 นโยบายในการก่อตั้งสถานี เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้กับชุมชน

2.5.3 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสถานี

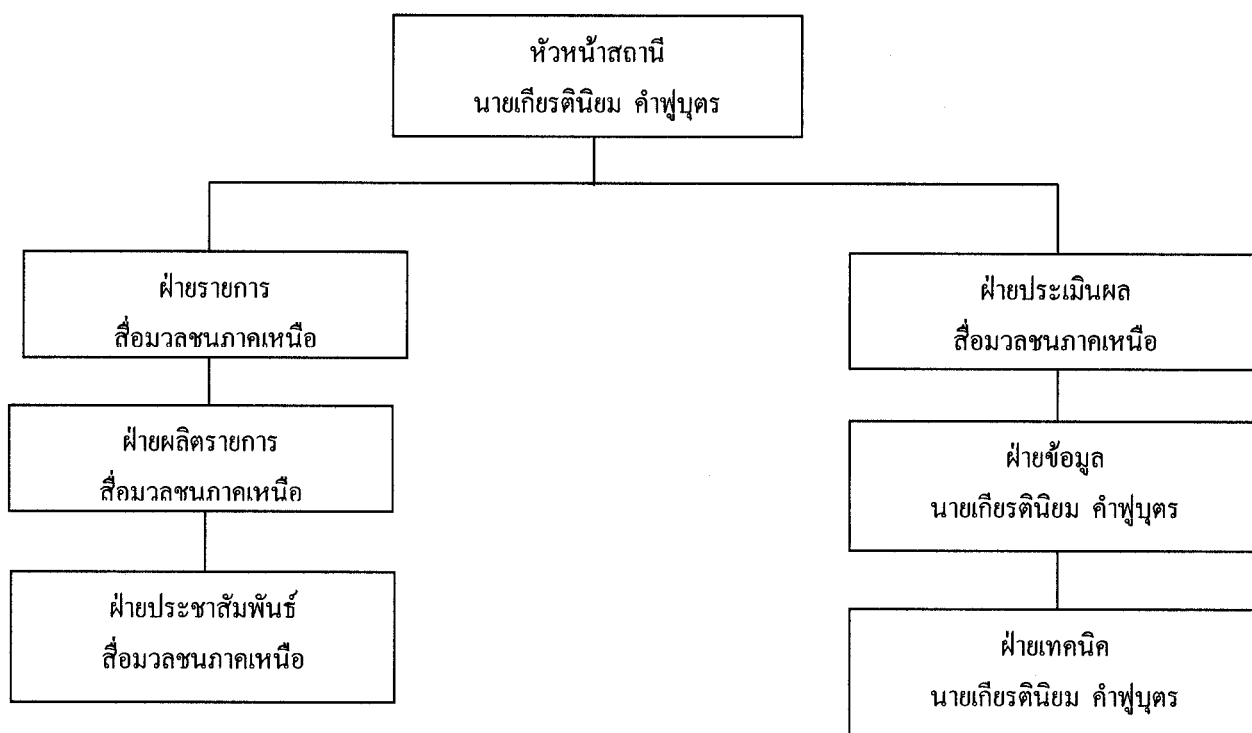
- 1) เพื่อใช้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในพื้นที่ และเป็นสื่อกลางข่าวสารต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายสื่อมวลชนภาคเหนือ
 - 2) เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
 - 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมในชุมชน
 - 4) เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในเรื่องของการรักษาความปลอดภัยในชุมชน
- (อพปร.ประจำบ้านปงวัง และตำบลเสด็จ)

2.5.4 โครงสร้างการบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชน

สื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยมีการแบ่งงานโครงสร้างการบริหารออกเป็น 6 ฝ่ายคือ

- (1) หัวหน้าสถานี (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายข้อมูล (4) ฝ่ายผลิตรายการ (5) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (6) ฝ่ายประเมินผล (7) ฝ่ายเทคนิค

โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมภาคเหนือแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 4.5 โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมภาคเหนือแห่งประเทศไทย

2.5.5 การบริหารจัดการ ในการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานีวิทยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมภาคเหนือแห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โครงสร้างการบริหารงานและผังรายการหลักของสถานี นำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ คือ การบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน การบริหารจัดการด้านบุคลากร และการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

1) การบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน

การศึกษาวินิจฉัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกของสถานีวิทยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมภาคเหนือแห่งประเทศไทย พบว่าเป็นวิทยุยุทธศาสตร์ที่ใช้เครือข่ายของสิ่งแวดล้อมภาคเหนือแห่งประเทศไทย โดยมีการแบ่งหน้าที่การทำงานในแต่ละฝ่ายคือ คณะกรรมการมีหน้าที่จัดการเรื่องต่างๆ ในสถานีสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมภาคเหนือ ฝ่ายผู้จัดและผลิตรายการมีหน้าที่คัดเลือกบุคลากรมาจัดรายการ จัดผังรายการ ฝ่ายข้อมูลจะหาข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดรายการ ฝ่ายประเมินผลจะประเมินผลทั้งรายการและผู้จัดรายการ ฝ่ายเทคนิคมีหน้าที่ในการเปิดปิดสถานีดูแลเครื่องส่ง อุปกรณ์ต่างๆ ฝ่ายประสานงานจะมีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ อย่างไรก็ตาม

เมื่อได้ศึกษาจากผังโครงสร้างการปฏิบัติงานพบว่าในโครงสร้างการปฏิบัติงานหัวหน้าสถานีฝ่ายข้อมูลและฝ่ายเทคนิค รวมถึงผู้จัดรายการมีบุคลากรเพียงคนเดียวแต่ทำหน้าที่ในหลายตำแหน่ง ดังนั้นกฎระเบียบต่างๆ ในการทำงานรวมถึงระบบการตรวจสอบการประเมินผลการทำงานหรือการประชุมเพื่อการวางแผนงาน โดยรวมก็จะเป็นการตัดสินใจเพียงบุคคลเดียว

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร

ในการบริหารจัดการด้านบุคลากรของสถานีวิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยได้มี การจัดวางโครงสร้างคนในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ เช่น ฝ่ายคณะกรรมการดำเนินงานมีหัวหน้าสถานี ฝ่ายรายการ ฝ่ายประเมินผล ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายประชาสัมพันธ์ อาสาสมัครที่เข้ามาร่วมงานจะมีเพียงนักเรียนนักศึกษาที่เข้ามาช่วยในการจัดรายการเท่านั้น โดยบุคลากรที่มีหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ จะไม่มีการจ้างเป็นรายเดือนแต่จะมีผลประโยชน์จากการโฆษณาเป็นการตอบแทน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเจ้าของคลื่นหรือหัวหน้าสถานีเองที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ที่ได้ตั้งไว้ แต่ในส่วนของผังรายการหลักของสถานีพบว่า มีบุคคลภายนอกและคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง และในการจัดหาผู้ร่วมงานจะมีแนวร่วมที่จัดรายการวิทยุอยู่แล้วเป็นผู้ชักชวนให้มาร่วมงานต่อ ในการคัดเลือกคนเข้ามาร่วมงานจะเน้นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานหรือการจัดรายการอยู่แล้ว

“เราไม่มีการจ้างเป็นรายเดือน แต่ผู้ที่มาร่วมงานหรือร่วมจัดรายการก็จะมิเปอร์เซ็นต์จากการหาโฆษณาเป็นส่วนแบ่งให้”

(เกียรตินิยม คำฟูบุตร, สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2549)

3) การบริหารจัดการเรื่องงบประมาณ

การบริหารจัดการเรื่องงบประมาณของสถานีวิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยจะใช้งบประมาณส่วนตัวของหัวหน้าสถานี จากสื่อมวลชนภาคเหนือที่ได้ช่วยเหลือกันมาตลอด ทางสถานีไม่ได้มีค่าจ้างพนักงานแต่อย่างใดเพราะทุกคนที่มาช่วยงานจะใช้งบประมาณของตัวเองเป็นส่วนใหญ่โดยจะมีจากสมาคมสื่อมวลชนภาคเหนือช่วยบ้างในบางส่วน ส่วนแหล่งที่มาของรายได้นอกจากจะมาจากงบประมาณของหัวหน้าสถานี จากสมาคมสื่อมวลชนภาคเหนือแล้วยังมีการระดมทุนจากชุมชนในบางครั้งและรวมถึงการหารายได้จากการโฆษณาในบางส่วนด้วย

“สถานีวิทยชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยจะมีการขายโฆษณาพ่วงกับรายการที่มีอยู่แล้วที่คลื่นหลัก แต่รายได้ส่วนใหญ่จะได้จากคลื่นหลักเพื่อนำมาใช้จ่ายในวิทยุชุมชน เพราะลำพังวิทยุชุมชนอย่างเดียวคงเลี้ยงตัวเองไม่ได้”

(เกียรตินิยม คำฟูบุตร, สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2549)

2.5.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ ในการศึกษาวิจัยในประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสถานีวิทยชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยได้มีการแบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการทำงาน

จากการศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าสถานีวิทยชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยได้มีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานในส่วนต่างๆ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการจัดรายการและการประสานงานกับทางชุมชน ส่วนจากการศึกษาผังโครงสร้างการดำเนินงานพบว่าไม่มีคนในชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนงานระบบการตรวจสอบการประเมินผลการทำงาน ไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามในส่วนผังรายการหลักของสถานีจะมีคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมบ้าง โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดรายการ

“สถานีของเรามีนักเรียน นักศึกษาเข้ามาร่วมในการจัดรายการ โดยมีผู้บริหารของท้องถิ่นเช่นกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรืออบต. ได้ส่งข่าวสารมาให้เราบ้างในบางครั้ง”

(เกียรตินิยม คำฟูบุตร, สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร

การศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากรจากการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์พบว่าในโครงสร้างการบริหารฝ่ายต่างๆ ไม่มีคนในชุมชนที่เป็นอาสาสมัครหรือจากกลุ่มต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาทแต่อย่างใดจะมีเฉพาะในส่วนของผังรายการซึ่งพบว่ามีกลุ่มของนักเรียนรักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการช่วยเหลือในการประสานงาน การส่งข่าว ส่วนความต้องการของสถานีนี้นั้นมีความต้องการให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างมากเพื่อขยายเครือข่ายในการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้

“ทางสถานีกำลังต้องการผู้ร่วมงานที่มีใจรักในการจัดรายการวิทยุและสามารถหารายได้จากการขายช่วงเวลาว่างของสถานีได้ในส่วนหนึ่ง”

(เกียรตินิยม คำฟูบุตร, สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2549)

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

จากการศึกษาวิจัยด้านการเงินหรืองบประมาณของสถานีวิทยุชุมชน สื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทยพบว่าแหล่งที่มาของรายได้ได้มีการระดมทุนจากชุมชนบ้าง บางครั้งคราวโดยการบริจาคผ่านทาง อบต. หรือหน่วยงานร้านค้าต่างๆ ในชุมชน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วงบประมาณจะมาจากเงินส่วนตัวของหัวหน้าสถานี จากสมาคมสื่อมวลชนภาคเหนือ และจากการหารายได้จากการโฆษณาในรายการต่างๆ และสปอตของสถานี

“เรามีทุนที่มาจากชาวบ้านบ้างเช่นการบริจาคของ อบต.จากร้านค้าเอกชนที่อยู่ในชุมชนระแวกใกล้เคียงนอกนั้นก็จะเป็นทุนจากการขายโฆษณาและทุนจากส่วนตัวในกรณีที่การดำเนินงานอยู่ในภาวะขาดทุน

(เกียรตินิยม คำฟูบุตร, สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2549)

2.6 สถานีวิทยุชุมชนท้องถิ่น นครเขื่อนขันธ์ ลำปางเอฟเอ็ม 89.0 MHz

2.6.1 ประวัติการก่อตั้ง

ในอดีตที่ผ่านมาจังหวัดลำปางของเรามีคลื่นวิทยุหลักเพียง 4 คลื่นในการกระจายข่าวสารและความบันเทิงต่างๆ ซึ่งถือว่ามีจำนวนน้อยและในปี 2547 รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ทางประชาชนสามารถมีและครอบครองและเป็นเจ้าของวิทยุชุมชนได้แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายทุกอย่าง เราจึงได้มีการประชุมและรวบรวมผู้ที่มีความสามารถในด้านวิทยุกระจายเสียงหลายท่านมาระดมความคิดเห็นในหลักๆ เราได้ คุณนรินทร์ สุนทรเจริญ ซึ่งอดีตเคยเป็นนักจัดรายการวิทยุชื่อดังและเคยอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายรายการวิทยุของทพภาคที่ 3 ซึ่งมากด้วยประสบการณ์และความสามารถเข้าร่วมงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันผ่านไปราว 3 ปีโดยเราก็ได้มีการพัฒนาศักยภาพมาตลอดไม่ว่าจะเป็นทางเทคนิคหรือการผลิตรายการ

2.6.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง

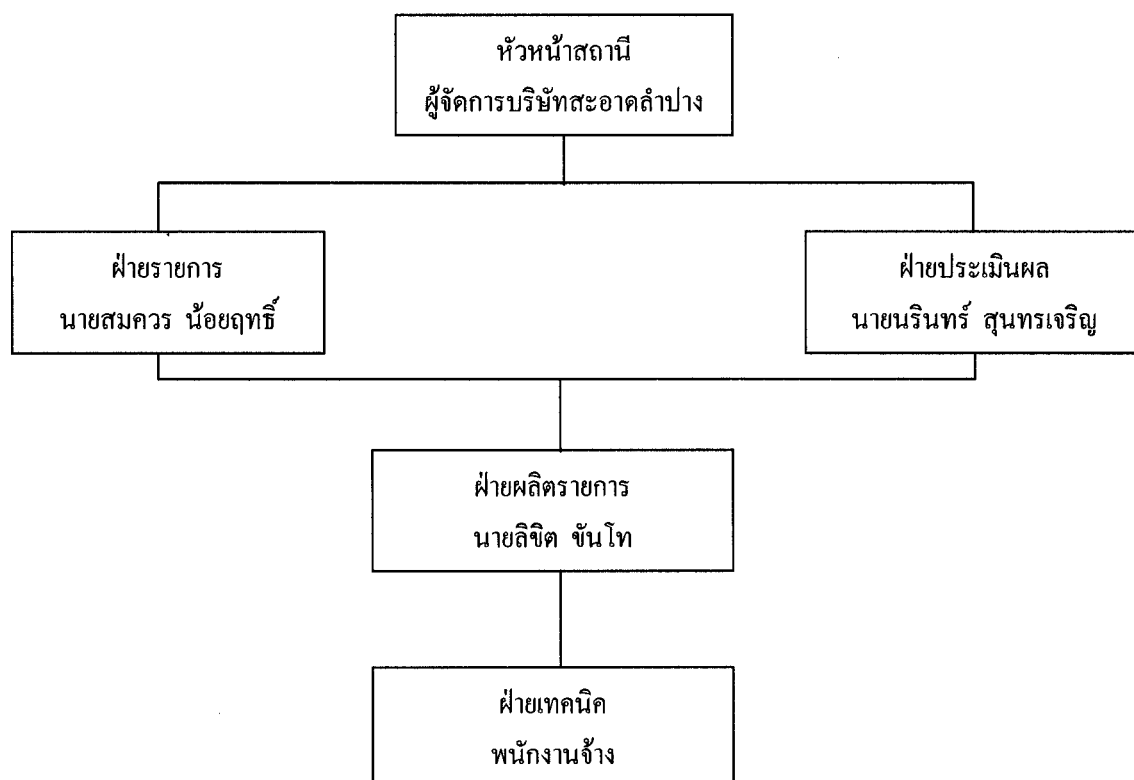
- 1) เพื่อใช้ในการกระจายข่าวสาร การโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์กร
- 2) เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
- 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้เผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฟอรั้ด

ลำปาง

2.6.3 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนท้องถิ่นนครเขलगค์ ล่ำปางแบ่งเป็น 4 ฝ่ายได้แก่ (1) หัวหน้าสถาน (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายประเมินผล (4) ฝ่ายผลิตรายการ (5) ฝ่ายเทคนิค

โครงสร้างการบริหารงานวิद्यุชุมชนท้องถิ่นนครเขलगค์ ล่ำปาง

ภาพที่ 4.6 โครงสร้างการบริหารงานของวิद्यุชุมชนท้องถิ่นนครเขलगค์ ล่ำปาง

2.6.4 การบริหารจัดการ การศึกษาถึงโครงสร้างในการบริหารจัดการของวิद्यุชุมชนท้องถิ่นนครเขलगค์ ล่ำปาง ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาใน 3 ประเด็นหลักคือ (1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน (2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร (3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยการศึกษาได้ศึกษาจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โครงสร้างการบริหารงาน และจากผังรายการหลักของสถานี

1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน ในการจัดแบ่งงานของวิद्यุชุมชนท้องถิ่นนครเขलगค์ได้มีการจัดหน้าที่การทำงานในตำแหน่งต่างๆ เช่น คณะกรรมการบริหารซึ่งมี

หัวหน้าสถานเป็นหลักมีหน้าที่จัดการเรื่องต่างๆ ในสถานและเป็นที่ปรึกษาด้านต่างๆ ฝ่ายรายการ ฝ่ายผลิตรายการและประเมินผลจะมีหน้าที่คัดเลือกบุคลากรมาจัดรายการ จัดผังรายการ หาข้อมูลในการจัดรายการ และประเมินผลปรับปรุงการจัดรายการอยู่เสมอ ส่วนฝ่ายเทคนิคมีหน้าที่ในการเปิดปิดสถานี ดูแลเครื่องส่ง อุปกรณ์ต่างๆ การประสานงานกับฝ่ายต่างๆ รวมถึงการติดต่อกับหน่วยงานราชการ ภาครัฐและร้านค้าเอกชนต่างๆ ฝ่ายจะช่วยกันและจะมีการประเมินผลเพื่อประกอบการปรับปรุงผังรายการและปรับปรุงการจัดรายการทุกเดือน ในการทำงานเราจะมีการประชุมเพื่อวางแผนงานกันตลอด รวมถึงการประเมินผลงานโดยเฉพาะประเมินผลการจัดรายการเพื่อปรับปรุงรายการให้มีคุณภาพ

“สถานีวิทยุชุมชนของเราจะจัดผังเป็นแบบรายเดือนเพราะง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่างๆ ของรายการ แต่ถึงแม้จะตั้งไว้เป็นรายเดือนก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาเมื่อเสียงส่วนใหญ่หรือหัวหน้าสถานีเห็นสมควรให้มีการเปลี่ยนแปลง”

(สมควร ฤทธิ์น้อย, สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2549)

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร ในการบริหารจัดการด้านบุคลากรทางสถานีได้มีการวางตำแหน่งของบุคลากรไว้ตามหน้าที่ความสามารถและความถนัดของแต่ละคนเช่น หัวหน้าสถานี ฝ่ายรายการ ฝ่ายประเมินผล ฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายเทคนิค โดยเฉพาะทางสถานีได้มีการประชุมและอบรมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอทุกๆ เดือนเพื่อปรับปรุงการทำงานทุกด้านไม่ว่าจะเป็นผังรายการและเทคนิค ในส่วนของการจัดหาผู้ร่วมงานก็จะมีแนวร่วมที่จัดรายการวิทยุอยู่แล้วเป็นผู้ชักชวนให้มาร่วมงานรวมถึงมีการประกาศรับสมัครทางรายการของสถานีเสมอเมื่อมีการปรับปรุงรายการโดนจะเน้นการมีประสบการณ์ในการทำงานโดยทางฝ่ายบริหารจะมีค่าจ้างเป็นเงินเดือนหรือการแบ่งเปอร์เซ็นต์ในการหาโฆษณา

“ในการหาผู้ร่วมงานเราจะเน้นผู้ที่มีประสบการณ์โดยเฉพาะประสบการณ์ในการจัดรายการเพื่อที่สามารถเข้ามาทำงานได้เลยโดยไม่ต้องฝึกอบรม”

(สมควร ฤทธิ์น้อย, สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2549)

3) การบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ ในการบริหารจัดการด้านงบประมาณทางสถานีได้ใช้งบประมาณจากศูนย์ฟอรั่ ร้านสะดวก ร้านล็กก็ฟลาซ่า ลำปาง และงบประมาณจากการขายโฆษณาโดยทางสถานีมีค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้จัดรายการพนักงานประจำ 3

คนในการดูแลเรื่องเครื่องส่งและฝ่ายเทคนิค และรวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นเช่นค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์

2.6.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ ในส่วนของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการที่มีต่อวิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขलगค์ ลำปาง ผู้ศึกษาวิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก ข้อมูลจากโครงสร้างในการบริหารงานรวมถึงผังรายการหลักของสถานีมาใช้ในการวิเคราะห์ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการดำเนินงานของวิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขलगค์ ลำปางจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานเป็นบางครั้งเท่านั้น ส่วนการศึกษาจากโครงสร้างการทำงาน และผังรายการหลัก โดยไม่มีคนจากชุมชนเข้าร่วมในงานฝ่ายบริหารเช่นการประชุมวางแผนหรือประเมินและตรวจสอบการทำงาน หรือในส่วนของผังรายการก็ไม่มีคนในชุมชนเข้าร่วมในการจัดหรือผลิตรายการที่อยู่ประจำพบว่ามีคนในชุมชนได้เข้าร่วมเฉพาะการมาร่วมจัดรายการในบางครั้งและการแสดงความคิดเห็นผ่านรายการเท่านั้น

“ความจริงเราก็เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน แต่เนื่องจากเมื่อคนในชุมชนเข้ามาแล้วมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่ไม่ค่อยจะลงตัว”

“ในการจัดผังรายการดังกล่าวได้มีคนในชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมรายการทั้งหน้าไมค์ และหลังไมค์ รวมถึงได้แสดงความคิดเห็นในรายการที่ผู้จัดได้เสนอประเด็นขึ้นมาพูดคุยในรายการ เช่น รายการเรดิโอพลัสที่ใช้เป็นชื่อรายการปัจจุบันจะนำเสนอข้อมูลข่าวสารสลับการจัดรายการปกติของดีเจตลอดทั้งวัน”

(สมควร ฤทธิ์น้อย, สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร

ในการศึกษาในส่วนของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่าในโครงสร้างต่างๆ ไม่มีคนในชุมชนเข้าร่วมในการเป็นอาสาสมัครหรือมีส่วนร่วมใดๆ จะมีแต่นักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมรายการในบางครั้ง ส่วนนักจัดรายการที่มีชื่อเสียง และอิสระได้เข้ามาบิบทบาทในการช่วยเหลืองานด้านการจัดและผลิตรายการโดยผ่านการว่าจ้างหรือการหารายได้จากโฆษณาเท่านั้นในบางครั้งเท่านั้น และโดยที่ทางสถานีมีความต้องการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานีให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

“พูดถึงการมีส่วนร่วม ทางสถานีวิทยุชุมชนของเรามีความต้องการให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างมากเพื่อขยายเครือข่ายในการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้”

(สมควร น้อยฤทธิ์, สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2549)

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ

ในการศึกษาในส่วนของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณ ของสถานีวิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขตลาดงศา ลำปางจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่าทางสถานีได้ใช้งบประมาณจากทางศูนย์ฟอรัลลำปาง ร้านลัทธิพิลาชาและรวมถึงร้านค้าต่างๆ ที่โฆษณากับสถานีโดยจะไม่มียกงบประมาณที่มาจากชุมชน

“แหล่งที่มาของรายได้มาจากทางศูนย์ฟอรัล ร้านสะอาด ร้านลัทธิพิลาชา ลำปางและรายได้จากการโฆษณาต่างๆ”

(สมควร น้อยฤทธิ์, สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2549)

2.7 สถานีวิทยุชุมชนคนเมืองรถม้า เอฟ.เอ็ม 100.50 MHz

2.7.1 ประวัติการก่อตั้งสถานี

ปัจจุบันศูนย์สถานีได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 2 ปี ซึ่งได้มีแนวคิดมาจากการต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนและต้องการเป็นสื่อกลางในด้านต่าง ๆ ของชุมชนบ้านดงม่อนกระทิง และละแวกใกล้เคียงประกอบกับตัวของหัวหน้าสถานีมีความชื่นชอบในเรื่องวิทยุกระจายเสียงอยู่แล้วจึงได้ตั้งสถานีขึ้นมาการบริหารจัดการจะดูแลกันเองภายในครอบครัวไม่มีองค์กรใดเข้ามาเกี่ยวข้อง

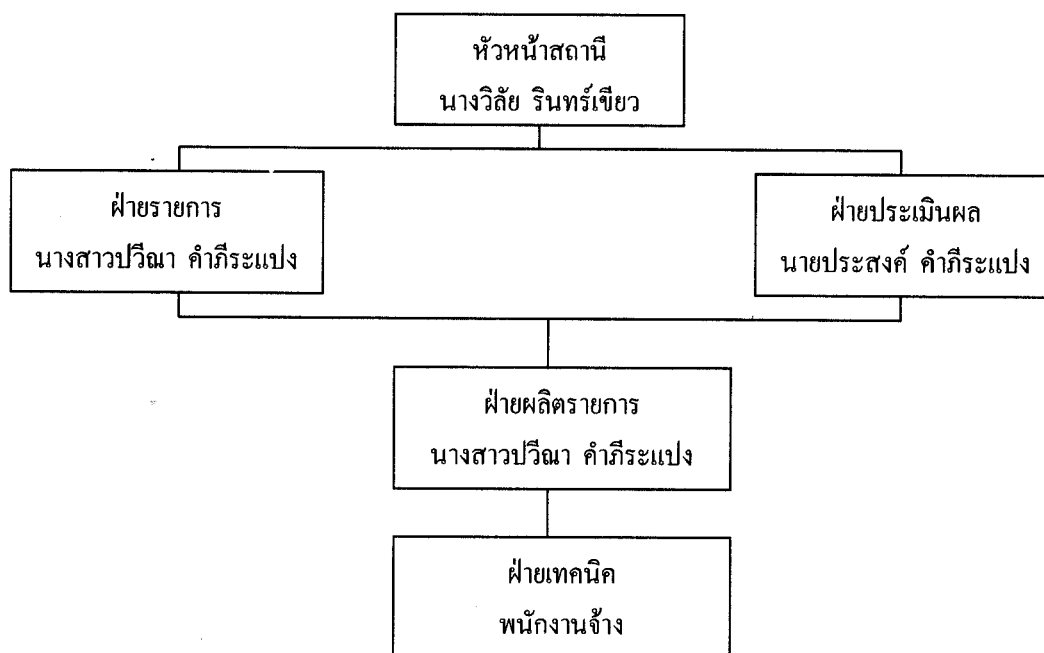
2.7.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสถานี

- 1) เพื่อใช้ในการกระจายข่าวสาร การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของทางชุมชน
- 2) เพื่อเป็นสื่อกลางในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
- 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ

2.7.3 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างในการบริหารงานของสถานีวิทยุทธชนคนเมืองรณมาได้แบ่งฝ่ายการบริหารงานออกเป็น 5 ฝ่ายคือ (1) หัวหน้าสถาน (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายประเมินผล (4) ฝ่ายผลิตรายการ (5) ฝ่ายเทคนิค

โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยุทธชนคนเมืองรณมา

ภาพที่ 4.7 โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุทธชนคนเมืองรณมา

2.7.4 การบริหารจัดการ

การศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานีวิทยุทธชนคนเมืองรณมา ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่สำคัญ 3 ด้านคือ (1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน (2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร (3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โครงสร้างการบริหารงานและผังรายการหลักของสถาน

1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน การบริหารจัดการด้านการทำงานของสถานีวิทยุทธชนคนเมืองรณมาได้มีการแบ่งการทำงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ เช่น หัวหน้าสถานมีหน้าที่จัดการเรื่องต่างๆ ภายในสถาน รวมถึงเป็นที่ปรึกษาด้านต่างๆ ฝ่ายรายการและผลิตรายการมีหน้าที่คัดเลือกบุคลากรมาจัดรายการ จัดผังรายการและหาข้อมูลในการจัดรายการ ฝ่ายเทคนิคมีหน้าที่ใน

การเปิดปิดสถานีดูละเครื่องส่ง อุปกรณ์ต่างๆ ส่วนฝ่ายประประเมินผลมีหน้าที่ประสานงานกับร้านค้าเอกชน และการประเมินการทำงานจะมีการประเมินผลกันทุกเดือนเพื่อประกอบการปรับปรุงผังรายการและนักจัดรายการ การทำงานหรือการส่งการส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับหัวหน้าสถานี

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านบุคลากรของสถานีจากการศึกษาวิจัยพบว่าทางสถานีได้จัดวางโครงสร้างตำแหน่งต่างๆ ของคนทำงานเช่น หัวหน้าสถานี ฝ่ายรายการ ฝ่ายประเมินผล ฝ่ายผลิตรายการ และฝ่ายเทคนิค ปัจจุบัน ไม่มีตัวแทนจากชุมชนเข้ามาเป็นอาสาสมัครหรือมีส่วนร่วมในการบริหารใด ๆ กับสถานีในส่วนของการจัดหาผู้ร่วมงานจะใช้การจ้างผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน โดยในการจัดหาจะมีแนวร่วมที่จัดรายการอยู่แล้วเป็นผู้ชักชวนในการมาร่วมงานต่อและมีการประกาศรับสมัครอยู่เสมอเมื่อขาดคนทำงาน และได้มีการจัดอบรมสมาชิกเป็นครั้งคราว

“เราจะจ้างผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดรายการมาทำงาน หรือเป็นผู้ร่วมงานโดยการแบ่งรายได้จากการหาโฆษณา”

(วิทย์ รินทร์เชียว, สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2549)

3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ในการบริหารจัดการด้านการเงินหรืองบประมาณจากการศึกษาวิจัยพบว่า ทางสถานีได้ใช้งบประมาณส่วนตัวของนายสถานีรวมถึงรายได้ที่ได้จากการขายโฆษณาต่าง ๆ จากร้านค้าทั่วไป โดยมีรายจ่ายเป็นค่าจ้างพนักงาน 1 คนในการดูแลเครื่องส่งและฝ่ายเทคนิค ค่าจัดรายการ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์

“แหล่งที่มาของรายได้มาจากงบประมาณส่วนตัวของหัวหน้าสถานีและรายได้จากการขายโฆษณาต่างๆ และรายได้ที่ได้มานับว่าน้อยมากเนื่องจากเราขายโฆษณาในอัตราที่น้อยกว่าคลื่นหลัก”

(วิทย์ รินทร์เชียว, สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2549)

2.7.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ

ในการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนคนเมืองร่มเกล้า ผู้ศึกษาวิจัยได้นำผลของการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โครงสร้างการดำเนินงานรวมถึงผังรายการหลักของสถานีนำมาศึกษาวิเคราะห์ในการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการทำงาน

จากการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าสถานีวิทย์ชุมชนคนเมืองรณมาไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนงานหรือตรวจสอบการทำงาน และจากการศึกษาจากโครงสร้างการทำงานพบว่าใช้ระบบเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการทำงานเนื่องจากพบว่ามีการทำงานในระบบครอบครัว

“การบริหารดูแลเป็นครอบครัว ไม่มีองค์กรใด ๆ เข้ามามีส่วนร่วม และเรามีนายทุนเป็นจำพวกพ่อค้าแม่ค้าด้วยกัน”

(วิไลย์ รินทร์เจียว, สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาศึกษาโดยการ

สัมภาษณ์พบว่าทางสถานียังมีความต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก แต่ที่ผ่านมามีคนในชุมชนมาให้ความสนใจค่อนข้างน้อย โดยไม่มีตัวแทนหรืออาสาสมัครจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

“ทางสถานียังต้องการให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมาก เพื่อขยายเครือข่ายในการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้ แต่คนในชุมชนไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร”

(วิไลย์ รินทร์เจียว, สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2549)

3) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ จากการศึกษาศึกษาวิจัย

โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นดังกล่าวพบว่า ทางสถานียังได้ใช้งบประมาณส่วนตัวและงบที่ได้จากการขายโฆษณาโดยไม่มียกงบประมาณจากทางชุมชนเข้ามาบริจาคช่วยเหลือ

“แหล่งที่มาของรายได้มาจากงบประมาณส่วนตัวและการหาโฆษณาต่างๆของทางสถานียังไม่มียกงบประมาณที่มาจากชาวบ้านเลยและไม่เคยจัดงานบุญหรือทอดผ้าป่าใดๆเพื่อหารายได้ให้กับสถานียัง”

(วิไลย์ รินทร์เจียว, สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2549)

2.8 สถานีวิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม เอฟ.เอ็ม 102.25 MHz

2.8.1 ประวัติการก่อตั้งสถานี

เนื่องด้วยความชอบส่วนตัวประกอบกับประสบการณ์การทำงานด้านวิทยุกระจายเสียงที่ยาวนานของหัวหน้าสถานีรวมทั้งได้โอกาสเมื่อรัฐบาลได้เปิดช่องทางให้ โดยสามารถเปิดสถานีวิทยุชุมชนได้อย่างมีระบบและอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายทั้งเรื่องความสูงของเสารัศมีการกระจายเสียงต่างๆ จึงได้ใช้ส่วนตัวและสถานที่ส่วนตัวในการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม ขึ้นมา และระดมพรรคพวกที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิทยุกระจายเสียงมารวมมือกันวางแผนในการทำงาน

2.8.2 นโยบายการก่อตั้งสถานี สถานีวิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม ก่อตั้งขึ้นเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน

2.8.3 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง

- 1) เพื่อใช้ในการกระจายข่าวสาร การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของทางชุมชน
- 2) เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
- 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่างๆ

2.8.4 โครงสร้างการบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม ได้แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่ายคือ (1) หัวหน้าสถานี (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายผลิตรายการ (4) พนักงานจ้าง

โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม

ภาพที่ 4.8 โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม

2.8.5 การบริหารจัดการ การบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาใน 3 หัวข้อหลักคือ (1) การบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน (2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร (3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยได้ศึกษาจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกโครงสร้างการบริหารงาน และผังรายการหลักของสถานี

1) การบริหารจัดการด้านการทำงานจากการศึกษาในประเด็นของการบริหารจัดการด้านการทำงานซึ่งได้ศึกษาโดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่าสถานีวิทยชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานในตำแหน่งต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการฝ่ายบริหารหรือหัวหน้าสถานีวิทยที่มีการจัดการเรื่องต่างๆ ภายในสถานีวิทยรวมถึงเป็นที่ปรึกษาด้านต่างๆ ฝ่ายรายการและผลิตรายการก็มีหน้าที่คัดเลือกบุคลากรมาทำงานรวมถึงการปรับปรุงรายการอยู่เสมอ ฝ่ายเทคนิคมีหน้าที่ในการเปิดปิดสถานีดูแลเครื่องส่ง ให้ออกอากาศได้เป็นปกติและควบคุมเสียง ในส่วนผังรายการทางสถานีได้จัดผังเป็นแบบรายเดือนเพราะในแต่ละเดือนจะให้โอกาสประชาชนรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วม และมีการประชุมวางแผนงานบ้างในบางครั้งรวมถึงมีการปรับปรุงการทำงานอยู่ตลอดเวลา

“ผังรายการของฮิตเอฟ.เอ็ม เราค่อนข้างจะนิ่ง นานๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงรายการหรือคนจัดรายการสักครั้ง ทั้งนี้เพื่อความต่อเนื่องของรายการและคนฟังจะได้ไม่ต้องสับสน ต้องเข้าใจนะบางรายการมีแฟนเพลงประจำของเขาอยู่ และอีกอย่างคือจะสะดวกในการหาลูกค้าหรือโฆษณาด้วย”

(วชิระ อุทธิยา, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2549)

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาดังกล่าวพบว่าสถานีวิทยชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม มีการบริหารจัดการบุคลากรในตำแหน่งต่างๆ เช่น หัวหน้าสถานีวิทย ฝ่ายรายการ ฝ่ายผลิตรายการ และฝ่ายเทคนิค และในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสถานีวิทยชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม ได้มีการประชุมและอบรมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอทุกๆ เดือน โดยไม่มีคนจากชุมชนเข้ามาร่วมในฝ่ายต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามจะมีการเข้าร่วมในรายการเป็นบางครั้งและส่งข่าวงานบุญกุศลต่างๆ บ้างเป็นครั้งคราว ในส่วนของการจัดหาผู้ร่วมงานทางสถานีจะใช้วิธีการจ้างเป็นรายเดือนในตำแหน่งต่างๆ ส่วนการจัดหาบุคลากรจะมีแนวร่วมที่จัดรายการอยู่แล้วเป็นผู้ชักชวนให้มาร่วมงานหรือสมัครต่อ

3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ จากการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวพบว่าสถานีวิทยชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม มีรายได้มาจากงบประมาณส่วนตัวของหัวหน้าสถานีวิทย และรายได้จากการโฆษณาเป็นหลักโดยมีงบประมาณจากชาวบ้านที่ช่วยเหลือมาเพียงบางส่วนส่วนใหญ่มักจะเป็นเงินจากร้านค้าที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียง ในส่วนของรายจ่าย ทางสถานีวิทยมีค่าจ้างพนักงาน ค่าจัดรายการ และรวมถึงค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์

2.8.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อสถานีวิทย์ชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึก ศึกษาจากโครงสร้างในการบริหารงานและผังรายการหลักของสถานีเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้ทำการศึกษาในประเด็นต่างๆ คือ

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการทำงาน จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึกพบว่าทางสถานีได้มีช่วงเวลาที่มิไว้เพื่อคนในชุมชนแต่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการเป็นคณะฝ่ายบริหาร เพื่อร่วมประชุมวางแผนงานหรือประเมินการทำงาน จะมีแต่การติดตามข่าวสารจากทางรายการเป็นส่วนใหญ่ แต่ในผังรายการจะเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมทุกเดือน

“โดยเฉพาะเราได้เนรร่วมในวงการศึกษาคือ ท่านอาจารย์บุญเรือง หุ่นดี อาจารย์โรงเรียนศรีลังกาวิทยา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการ ผลิตรายการที่น่าสนใจเกี่ยวกับสถานการณ์การศึกษาในจังหวัดลำปางมาเผยแพร่”

(วชิระ อุทธิยา, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาในประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารจัดการด้านบุคลากรพบว่าการจัดโครงสร้างในการทำงานไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานหรืออาสาสมัครใดๆ จะมีแต่นักจัดรายการอิสระที่มาโดยมีค่าจ้าง และ คณะอาจารย์ ที่ได้เข้ามาช่วยเหลือการทำงานด้านต่างๆ เป็นครั้งคราว ในส่วนของความต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นพบว่าทางสถานีต้องการให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมาก เพื่อขยายเครือข่ายในการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้ เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้สูงมากขึ้น

“เราก็มีความต้องการให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเหมือนกันเพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของวิทยุชุมชนและ การเข้ามาของชุมชนในช่วงแรกของการก่อตั้งจะเข้ามาเพื่อจัดรายการ ส่งข่าว แต่ปัจจุบันได้หายไปหมด”

(วชิระ อุทธิยา, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2549)

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ จาก การศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านงบประมาณพบว่าทางสถานีได้ใช้ งบประมาณส่วนตัวและงบจากการขายโฆษณาเป็นส่วนใหญ่โดยไม่มีแหล่งงบประมาณจากชุมชน

“รายได้ที่ได้นำมาจ่ายเป็นค่าจ้างพนักงานเราได้มาจากหลายส่วนเช่นการ หาโฆษณาและมีบริษัทเทปเพลงเข้ามาสนับสนุนบ้าง และในการขายโฆษณานั้นเราก็ดำเนินอัตราที่ น้อยกว่าวิทยุคลื่นหลัก”

(วชิระ อุทธิยา, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2549)

2.9 สถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกร จังหวัดลำปาง เอฟเอ็ม 108.0 MHz

2.9.1 ประวัติการก่อตั้ง

บริษัท นางกวักทอง จำกัด จังหวัดลำปาง ซึ่งได้มีการประกอบธุรกิจด้าน ปุ๋ย อาหารสัตว์ และผลิตภัณฑ์เครื่องใช้พื้นเมือง ได้เล็งเห็นช่องทางการเปิดโอกาสให้มีวิทยุชุมชน เกิดขึ้นในประเทศไทย อีกทั้งทางบริษัทก็มีเครื่องส่งกำลังวิทยุจำนวนหนึ่งจึงได้ประชุมร่วมกันใน การเลือกสถานที่ตั้งของสถานีจนกระทั่งเลือกบริเวณหลังธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์สาขา ถนนห้วยเป้ง ใกล้โรงเรียนเขลางค์นคร เพื่อสนองนโยบายบริษัท และเป็นการกระจายข่าวสาร เผยแพร่ความรู้ด้านต่าง ๆ ของทางชุมชนโดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการ ปัจจุบันสถานีได้ตั้งมาเป็นระยะเวลา 2 ปี

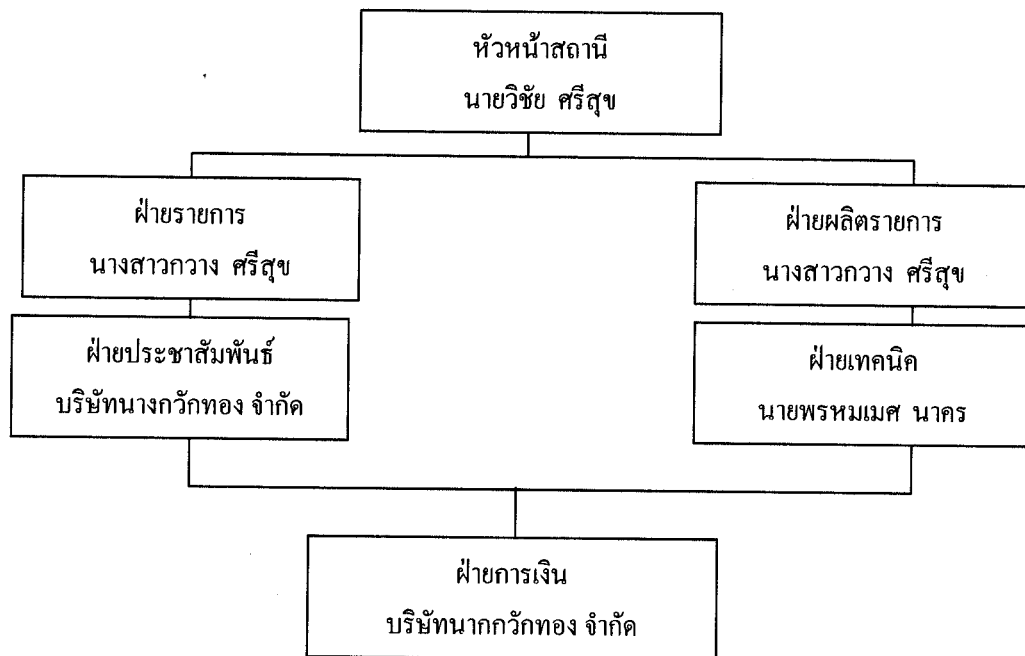
2.9.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสถานี

- 1) เพื่อใช้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในพื้นที่ และเข้ามามีส่วน ร่วมในการเป็นเจ้าของสื่อวิทยุร่วมกัน รวมถึงการบริหารจัดการร่วมกัน
 - 2) เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งต่อข้อมูลข่าวสารของแต่ละชุมชน
 - 3) เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร ประเพณี วัฒนธรรม
- ท้องถิ่น

2.9.3 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกร จังหวัด ลำปาง ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 6 ฝ่ายคือ (1) หัวหน้าสถานี (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายผลิต รายการ (4) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (5) ฝ่ายเทคนิค (6) ฝ่ายการเงิน

โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง

ภาพที่ 4.9 โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง

2.9.4 การบริหารจัดการ ในการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาใน 3 ประเด็น คือ (1) การบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน (2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร (3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ และในการศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์จากผลของการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โครงสร้างการทำงานและผังรายการหลักของสถานี

1) การบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน

ในการศึกษาการบริหารจัดการด้านการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง จากการสัมภาษณ์พบว่าฝ่ายบริหารหรือหัวหน้าสถานีดูแลภาพรวมในการจัดการด้านต่างๆ ฝ่ายรายการและผลิตรายการซึ่งเป็นบุคคลเดียวกันจะดูแลเรื่องการจัดและผลิตรายการ การจัดผังรายการและการคัดเลือกบุคคลในการจัดรายการ ฝ่ายเทคนิคดูแลเรื่องการเปิดปิดสถานี และตรวจเช็คอุปกรณ์ต่าง ๆ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ จะมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงหาความร่วมมือจากร้านค้าต่างๆ ในชุมชน ส่วนฝ่ายการเงินจะดูแลในเรื่องรายรับ/รายจ่ายต่างๆ เช่น รายรับจากร้านค้า การจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ของสถานี โดย

การทำงานจะใช้ระบบการทำงานรูปแบบบริษัทมีการสั่งงานตามตำแหน่งโครงสร้างบริหาร มีการประชุมวางแผนงานและประเมินผลงานอยู่เสมอ

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร

ในการบริหารจัดการด้านบุคลากร จากการศึกษาวิจัยพบที่มีการจัดวางโครงสร้างในตำแหน่งงานด้านต่างๆ จำนวน 6 ตำแหน่ง คือ หัวหน้าสถานี ฝ่ายรายการ ฝ่ายผลิต รายการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายการเงิน แต่การบริหารจัดการจะเป็นไปในลักษณะของบริษัทและครอบครัวโดยการศึกษาจากผังโครงสร้างการทำงานพบว่ามีทั้งตำแหน่งที่เป็นตัวแทนจากบริษัทเช่นหัวหน้าสถานีหรือในตำแหน่งฝ่ายประชาสัมพันธ์และฝ่ายการเงิน และในส่วนของฝ่ายรายการและผลิตรายการก็เป็นคนในครอบครัวเดียวกันกับหัวหน้าสถานีอีกด้วย ในส่วนของการพัฒนาบุคลากรได้มีการประชุมและอบรมสมาชิกอย่างสม่ำเสมอและในการหาบุคลากรมาร่วมงานจะมีแนวร่วมที่จัดรายการวิทยุอยู่แล้วเป็นผู้ชักชวนให้มาร่วมงานต่อรวมถึงการประกาศรับสมัครทางสื่อวิทยุเพื่อหาแนวร่วมที่มีคุณภาพหรือการจัดรายการที่ดีที่สุด ทั้งนี้โดยไม่มีบุคลากรจากชุมชนเข้ามาร่วมงานหรือเป็นอาสาสมัครแต่อย่างใด

“เรามีการอบรมสมาชิกเราอยู่เสมอเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงาน หรือการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพมาร่วมงานอยู่เสมอโดยมีค่าจ้างเป็นเงินเดือน”

(วิชัย ศรีสุข, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2549)

3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

ในการศึกษาการบริหารจัดการด้านงบประมาณพบว่าสถานีวิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปางจะใช้งบประมาณส่วนตัวจากหัวหน้าสถานี หน่วยงานเอกชนคือบริษัทนางกวักทอง จำกัดรวมถึงการขายโฆษณาในช่วงเวลาต่างๆ โดยไม่มีงบประมาณจากชุมชนเข้ามาช่วยสนับสนุนใดๆ ในส่วนค่าใช้จ่ายคือการจ้างพนักงานเช่นฝ่ายจัดรายการ ฝ่ายเทคนิค ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าโทรศัพท์

“เรามีนงบประมาณจากเงินส่วนตัวและจากบริษัทที่ได้ให้ค่าใช้จ่ายไว้ใน การดำเนินงานนอกนั้นก็จะเป็นการหาโฆษณาบ้างตามแต่โอกาสจะอำนวย”

(วิชัย ศรีสุข, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2549)

2.9.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ

ในการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อสถานีวิทย์ชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง โดยได้ศึกษาในประเด็นของการมีส่วนร่วมในด้านการทำงาน ด้านบุคลากร และการมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ ในการศึกษาวิจัยดังกล่าวผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาวิจัยโดยการวิเคราะห์จากโครงสร้างการทำงาน การสัมภาษณ์ในเชิงลึก และผังรายการหลักของสถานีซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการทำงาน

ในการศึกษาวิจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการทำงานของสถานีวิทย์ชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง พบว่าคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเฉพาะในด้านการจัดรายการ ในส่วนของผังโครงสร้างการบริหารงานพบว่าไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อการวางแผนงานหรือประเมินผลงานหรือตรวจสอบการทำงานแต่อย่างใด

“ในผังรายการเราก็เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากเช่นรายการ ลูกทุ่งเพื่อการเกษตร ลูกทุ่งเพื่อการศึกษาหรือลูกทุ่งเพื่อสุขภาพ ก็จะมีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการ”

(วิชัย ศรีสุข, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านบุคลากร

ในการศึกษาประเด็นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านบุคลากร จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ไม่มีคนตัวแทนจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ หรือเป็นอาสาสมัครเข้ามาร่วมเลยโดยเฉพาะโครงสร้างการบริหารงานก็ไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรวมถึงโครงสร้างการบริหารงานไม่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชนอีกด้วย

3) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

จากการศึกษาวิจัยพบว่าสถานีวิทย์ชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปางได้ใช้งบประมาณส่วนตัวของหัวหน้าสถานี งบประมาณจากบริษัทนางกวักทองจำกัดและงบประมาณจากการหาโฆษณา โดยคนในชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่วนร่วมใดๆ กับสถานี

“แหล่งที่มาของรายได้สถานนี้จะมาจากเงินส่วนตัวของหัวหน้าสถานี โดยเฉพาะจากบริษัทนางกวักทอง ที่ได้ริเริ่มในการก่อตั้งนอกนั้นก็จะมีโฆษณาในรายการต่าง ๆ บ้างบางโอกาส”

(วิชัย ศรีสุข, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2549)

2.10 สถานีวิทยุชุมชนมิวสิกควาไรตี้ เอฟเอ็ม 102.75 MHz

2.10.1 ประวัติการก่อตั้งสถานี

เนื่องจากได้เคยผ่านประสบการณ์การทำงานด้านวิทยุกระจายเสียงมาเป็นเวลากว่า 10 ปี จึงได้ชักชวนนักจัดรายการด้วยกันเปิดคลื่นวิทยุชุมชนขึ้นมา โดยที่กฎหมายได้เปิดช่องทางไว้ว่าสามารถดำเนินการได้จึงได้ริเริ่มก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนมิวสิกควาไรตี้ขึ้นมาซึ่งได้สถานที่บริเวณชั้น 7 ของโรงแรมทิพย์ช้างใช้เป็นสถานที่ตั้งของสถานีและปัจจุบันได้ออกอากาศมาแล้วประมาณปีเศษ

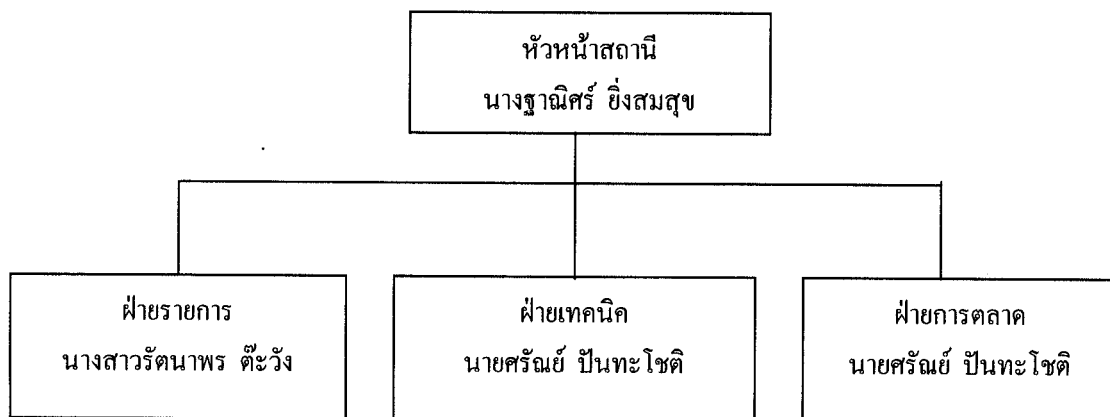
2.10.2 วัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง

- 1) เพื่อบริการข่าวสารแก่ชุมชน
- 2) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน

2.10.3 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนมิวสิกควาไรตี้มีการบริหารงานในฝ่ายต่างๆ จำนวน 4 ตำแหน่งคือ (1) หัวหน้าสถานี (2) ฝ่ายรายการ (3) ฝ่ายเทคนิค (4) ฝ่ายการตลาด

โครงสร้างการบริหารงานสถานีวิทยุชุมชนมิวสิกควาไรตี้

ภาพที่ 4.10 โครงสร้างการบริหารงานของสถานีวิทยุชุมชนมิวสิกควาไรตี้

2.10.4 การบริหารจัดการ

ในการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนมิวสิควาไรตี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาใน 3 ประเด็นหลัก (1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน (2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร (3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยในการศึกษาดังกล่าวได้ศึกษาโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึก การศึกษาจากโครงสร้างการบริหารงานและผังรายการหลักของสถานี

1) การบริหารจัดการด้านการทำงาน

ในการบริหารจัดการด้านการทำงานพบว่ามีการบริหารจัดการการทำงานโดยแบ่งงานเป็น 4 ส่วน คือ งานด้านฝ่ายบริหาร โดยมีหัวหน้าสถานีเป็นผู้ดำเนินการซึ่งจะดูแลเรื่องภาพรวมของสถานีทั้งหมด งานฝ่ายรายการจะดูแลเรื่องการจัดและผลิตรายการรวมถึงการหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการจัดรายการให้มีความทันสมัย ฝ่ายเทคนิคมีหน้าที่ในการเปิดปิดสถานี ควบคุมเสียงและดูแลอุปกรณ์ต่างๆ ฝ่ายการตลาดนอกจากจะมีฝ่ายการตลาดอยู่แล้วแต่ทุกคนที่ทำงานอยู่ในสถานีจะต้องช่วยกันในด้านกรการตลาดอีกด้วย ในสายบังคับบัญชาการทำงานหัวหน้าสถานีจะเป็นผู้สั่งการเพียงคนเดียวกฎระเบียบต่างๆ หัวหน้าสถานีจะเป็นผู้ตั้งขึ้นรวมถึงการประเมินการทำงานต่างๆ หัวหน้าสถานีก็จะเป็นผู้ประเมิน

“อย่างฝ่ายเทคนิคที่สถานีมีหน้าที่ในการทำงานหลายอย่างเช่นซ่อมดูแล อุปกรณ์เครื่องใช้ ควบคุมเสียงและจัดรายการอีกทั้งบางครั้งจะทำงานด้านการตลาดในการหาลูกค้าหรือเก็บเงินลูกค้าด้วย”

“งานทุกอย่างส่วนใหญ่หัวหน้าสถานีจะเป็นผู้รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการจัดรายการ ฝ่ายการเงิน การตลาด การบริหารบุคคลรวมไปถึงการจัดหาคนเข้ามาทำงานด้วย”

(ฐานิศร์ ยิ่งสมสุข, สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2549)

2) การบริหารจัดการด้านบุคลากร

ในการบริหารจัดการด้านบุคลากรจากการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรของสถานีวิทยุชุมชนมิวสิควาไรตี้มีตำแหน่งต่างๆ ในโครงสร้างการบริหารงานเพียง 4 ตำแหน่งคือ หัวหน้าสถานี ฝ่ายรายการ ฝ่ายเทคนิค และฝ่ายการตลาด โดยในการจัดหาบุคลากรมาร่วมงานจะใช้วิธีประกาศ รับสมัครและมีแนวร่วมจากนักจัดรายการที่มีอยู่แล้วเป็นผู้บอกต่อ และในตำแหน่ง

ต่างๆ จะเป็นตำแหน่งลูกจ้างที่มีเงินเดือน และไม่มีคนในชุมชนเป็นอาสาสมัครเข้ามาช่วยในการทำงานไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือการจัดรายการ

3) การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

จากการศึกษาวิจัยด้านการบริหารจัดการงบประมาณพบว่าสถานีวิทยุชุมชนมีสวัสดิการใดที่มีรายได้จากเงินส่วนตัวของหัวหน้าสถานีและจากการขายโฆษณาเป็นหลัก ส่วนรายจ่ายจะมีค่าเงินเดือนพนักงานในตำแหน่งต่างๆ จำนวน 3 คนและมีค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์

“รายได้ของเราขึ้นอยู่กับการขายโฆษณาล้วนๆ ไม่มีเงินบริจาคใดๆ จากชุมชนหรือจากหน่วยงานของรัฐ”

(ฐาณิศร์ ยิ่งสมสุข, สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2549)

2.10.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ

ในการศึกษาประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการบริหารจัดการผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาจากข้อมูลการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โครงสร้างการบริหารงานและผังรายการหลักของสถานี โดยได้ทำการศึกษาวิจัยในประเด็นย่อยดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ในการทำงานในส่วนต่างๆ ของสถานีทั้งโครงสร้างการบริหารงานผังรายการหลักของสถานีไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการประชุมวางแผนการทำงานหรือวางแผนปฏิบัติงานในการทำงานจะมีเฉพาะในส่วนของผู้บริหารรายการบางรายการของสถานีที่เอื้อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการฟังและให้ข้อมูลข่าวสารในรายการได้ เช่น รายการข่าวบริการท้องถิ่น หรือแอปปีเรดิโอช่วงสาระสุขภาพ เป็นต้น

“เราอยากให้มีคนในชุมชนมาร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมในการจัดรายการ แต่ปัจจุบันยังไม่มีชาวบ้านคนใดเข้าร่วมหรือมาช่วยเราในการทำงาน”

(ฐาณิศร์ ยิ่งสมสุข, สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2549)

2) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร

จากการศึกษาวิจัยพบว่าตามโครงสร้างการบริหารงานในตำแหน่งต่างๆ พบว่า ไม่มีคนจากชุมชนเข้ามาเป็นอาสาสมัครทำงานแต่อย่างใดโดยบุคคลที่เข้าร่วมงานจะ

มีค่าใช้จ่ายให้เป็นรายเดือนหรือมีการหารายได้ร่วมกันกรณีเข้าร่วมในการจัดรายการ ส่วนการสัมภาษณ์ ในเชิงลึกพบว่าอุปสรรคของการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนเนื่องจากสถานที่ตั้งที่ไม่เอื้ออำนวย

“วิทย์ชุมชนมิวสิกควาไรตี้ตั้งแต่ก่อตั้งมา ยังไม่มีคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเลยอาจจะเป็นไปได้ว่าเราตั้งอยู่ใจกลางเมืองและสำนักงานอยู่ในโรงแรมจึงทำให้ชาวบ้านจริง ๆ หรือคนในชุมชนเข้าหาเราก่อนข้างลำบาก”

(ฐาณิศร์ ยิ่งสมสุข, สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2549)

3) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

ผลจากการศึกษาวิจัยในประเด็นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการบริหารจัดการด้านงบประมาณพบว่าในด้านงบประมาณของสถานีวิทย์ชุมชนมิวสิกควาไรตี้มีรายได้มาจากการขายโฆษณาเป็นหลัก และบางส่วนจากหัวหน้าสถานีโดยไม่มีคนในชุมชนร่วมบริจาคแต่อย่างใด

“ปัจจุบันสถานีมีรายจ่ายเป็นค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ เงินที่นำมาเป็นค่าใช้จ่ายก็จะมาจากการหาโฆษณาล้วน ๆ เราไม่มีเงินบริจาคจากชุมชนเลย”

(ฐาณิศร์ ยิ่งสมสุข, สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2549)

สรุปภาพรวมสถานีวิทยชุมชน 10 สถานีที่ทำการศึกษา

1. ประวัติการก่อตั้งสถานี

ตารางที่ 4.1 แสดงภาพรวมประวัติการก่อตั้งสถานี

รายชื่อสถานี	จัดตั้งโดยภาคประชาชน	จัดตั้งโดยภาครัฐ	จัดตั้งโดยส่วนตัว/ภาคธุรกิจ
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขลางค์จังหวัดลำปาง			✓
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย			✓
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง	✓		
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓		
วิทยุชุมชนคนเมืองรถม้า			✓
วิทยุชุมชนฮิตเอฟเอ็ม			✓
วิทยุชุมชนมิวสิกควาไรตี้		✓	✓
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง		✓	
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว	✓		
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง			✓

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สถานีที่จัดตั้งโดยภาคประชาชนมีจำนวน 3 สถานี คือ วิทยุชุมชนคนลำปาง วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง และวิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว สถานีที่จัดตั้งโดยภาครัฐมีเพียงสถานีเดียวคือวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง ส่วนที่เหลือจำนวน 6 สถานีเป็นการจัดตั้งโดยส่วนตัวและภาคธุรกิจทั้งหมด

2. วัตถุประสงค์การก่อตั้งสถานี่

ตารางที่ 4.2 แสดงภาพรวมของวัตถุประสงค์การก่อตั้งสถานี่

รายชื่อสถานี่	เพื่อสร้าง กระบวนการการมี ส่วนร่วม	เพื่อเป็นสื่อกลางใน การเรียนรู้และการ ส่งข้อมูลข่าวสาร	เพื่อรักษาลิทธิ ความเป็นธรรม ให้กับชุมชน	เพื่อเผยแพร่ประเพณี วัฒนธรรมและศาสนา	เพื่อเป็นศูนย์กลาง ดูแลความปลอดภัย	เพื่อสร้างความ เข้มแข็งและ จิตสำนึกร่วมกัน
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเจดางจังหวัดลำปาง		✓		✓		
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย		✓		✓	✓	
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง	✓	✓	✓	✓		✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓	✓	✓	✓		✓
วิทยุชุมชนคนเมืองงมม้า		✓		✓		
วิทยุชุมชนฮิตเอฟ.เอ็ม		✓		✓		
วิทยุชุมชนมิวสิควาไรตี้		✓		✓		
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง		✓		✓		✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว	✓	✓	✓	✓		✓
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรจังหวัดลำปาง		✓		✓		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า วิทยุชุมชนที่ก่อตั้งโดยภาคประชาชนจะมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วม เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้การรักษาสิทธิความเป็นธรรมให้กับชุมชนและสร้างความเข้มแข็งและจิตสำนึกร่วม ส่วนวิทยุชุมชนที่ก่อตั้งโดยภาครัฐและภาคธุรกิจมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรมและศาสนา

3. โครงสร้างการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.3 แสดงภาพรวมของโครงสร้างการดำเนินงาน

รายชื่อสถานี	หัวหน้า/ ฝ่ายบริหาร	ฝ่ายรายการ/ ผลิตรายการ	ฝ่าย ประชาสัมพันธ์ /ประสานงาน	ฝ่าย ตรวจสอบ	บัญชี/ เหรียญกษาปณ์	ฝ่ายวิชาการ/ ข้อมูล	ฝ่าย ประเมินผล	ฝ่ายเทคนิค
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเสนา จังหวัดลำปาง	✓	✓					✓	✓
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย	✓	✓	✓			✓	✓	✓
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง	✓	✓	✓		✓		✓	✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
วิทยุชุมชนคนเมืองงั่ว	✓	✓					✓	✓
วิทยุชุมชนฮิตเอฟเอ็ม	✓	✓					✓	✓
วิทยุชุมชนมิวสิควาไรตี้	✓	✓	✓					
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	✓	✓	✓			✓	✓	✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว	✓	✓	✓				✓	✓
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดลำปาง	✓	✓	✓		✓			✓

จากตารางที่ 4.3 พบว่า หัวหน้าหรือฝ่ายบริหารรวมถึงฝ่ายรายการและผลิตรายการมี
ทุกสถานีในส่วนของวิทยุภาคประชาชนจะมี ฝ่ายวิชาการและข้อมูลฝ่ายประเมินผลและฝ่าย
ตรวจสอบในบางสถานี เช่น สถานีวิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง

4. การบริหารจัดการด้านการทำงาน

ตารางที่ 4.4 แสดงภาพรวมของการบริหารจัดการด้านการทำงาน

รายชื่อสถานี	มีกฎระเบียบ การทำงานที่ชัดเจน	มีการประชุม เพื่อวางแผนงาน	มีระบบการตรวจสอบการ ทำงาน	มีการประเมินผล การทำงาน
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน	✓	✓		
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย		✓		
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนชนคนลำปาง	✓	✓		✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓	✓	✓	✓
วิทยุชุมชนคนเมืองร่มเกล้า		✓		
วิทยุชุมชนฮิตเอฟเอ็ม		✓		✓
วิทยุชุมชนมิวสิควาไรตี้	✓			✓
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	✓	✓	✓	✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชาว	✓	✓	✓	✓
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดลำปาง	✓			✓

จากตารางที่ 4.4 พบว่า วิทยุชุมชนภาคประชาชนจะมีกฎระเบียบการทำงานที่ชัดเจนมีการประชุมเพื่อวางแผนการทำงานมีระบบการตรวจสอบการทำงานและมีการประเมินผลการทำงาน ส่วนวิทยุชุมชนภาครัฐและภาคธุรกิจจะมีกฎระเบียบ การประชุมเพื่อการวางแผนงานรวมถึงระบบการตรวจสอบและประเมินผลการทำงานในบางสถานี่เท่านั้น

5. การบริหารจัดการด้านบุคลากร

ตารางที่ 4.5 แสดงภาพรวมของการบริหารจัดการด้านบุคลากร

รายชื่อสถาน	มีตัวแทนจาก บุคคลหลายกลุ่ม	มีอาสาสมัครเข้า มาร่วมงาน	รับเข้าร่วมงานโดย มีค่าจ้าง	มีการจัดอบรม ด้านการจัด รายการ	มีการจัดกลุ่ม คนทำงาน	มีการกำหนด คุณสมบัติของ คนทำงาน
วิทยาลัยชุมชนท้องถิ่นนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน			✓	✓	✓	✓
วิทยาลัยชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย	✓			✓		
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยาลัยชุมชนคนลำปาง	✓	✓		✓	✓	
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยาลัยชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓	✓	✓	✓	✓	
วิทยาลัยชุมชนคนเมืองรถม้า			✓			
วิทยาลัยชุมชนฮิลล์เอฟเอ็ม			✓			✓
วิทยาลัยชุมชนมิวสิกวาไรตี้			✓	✓		✓
วิทยาลัยชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	✓		✓	✓		
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยาลัยชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว	✓	✓		✓		
วิทยาลัยชุมชนเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดลำปาง			✓			

จากตารางที่ 4.5 พบว่า วิทยุชุมชนภาคประชาชนจะมีตัวแทนจากบุคคลหลายกลุ่มและอาสาสมัครเข้าร่วมงานรวมถึงมีการจัดอบรมด้านการจัดรายการให้กับคนทำงานส่วนวิทยุภาครัฐและภาคธุรกิจส่วนใหญ่จะเข้ามาโดยมีค่าจ้างและขาดอาสาสมัครที่เข้ามามีส่วนร่วม

6. การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

ตารางที่ 4.6 แสดงภาพรวมของการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

รายชื่อสถานี	งบประมาณจากรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ	งบประมาณส่วนตัว	งบประมาณจากการ การระดมทุนจาก ชุมชน	งบประมาณสนับสนุนจาก หน่วยงานของ ท้องถิ่น	งบจากการ หาโฆษณา
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขลางค์จังหวัดลำปาง		✓			✓
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย		✓		✓	✓
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง		✓	✓	✓	✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง		✓	✓	✓	
วิทยุชุมชนคนเมืองรณมา		✓			✓
วิทยุชุมชนฮิตเอฟเอ็ม		✓			✓
วิทยุชุมชนมิวสิควาไรตี้		✓			✓
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	✓				
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว		✓	✓	✓	
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง		✓		✓	✓

จากตารางที่ 4.6 พบว่า วิทยุภาครัฐจะมีงบประมาณจากหน่วยงานที่สังกัดส่วนวิทยุ
ภาคประชาชนและภาคธุรกิจจะมีงบประมาณทั้งจากส่วนตัวจากการระดมเงินทุนของชุมชนรวมถึง
งบประมาณจากการโฆษณา

7. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการทำงาน

ตารางที่ 4.7 แสดงภาพรวมของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านการทำงาน

รายชื่อสถานี	ชุมชนเข้าร่วม เพื่อวางแผนงาน	ชุมชนเข้าร่วม ตรวจสอบการทำงาน	ชุมชนร่วมจัด/ผลิต รายการ	ชุมชนร่วมส่ง/แจ้ง ข่าวในรายการ	ชุมชนเข้าร่วมในฝ่าย ประสานงาน
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเจดางค์จังหวัดลำปาง			✓	✓	
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย			✓	✓	
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง	✓		✓	✓	✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓	✓	✓	✓	✓
วิทยุชุมชนคนเมืองรถม้า			✓	✓	
วิทยุชุมชนฮิตเอฟเอ็ม				✓	
วิทยุชุมชนมิวสิกวาไรตี้				✓	
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง				✓	
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ชา	✓	✓	✓	✓	✓
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง			✓	✓	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า วิทยุภาคประชาชนมีชุมชนเข้าร่วมเพื่อวางแผนงานเข้าร่วมในการจัดและผลิตรายการ ร่วมส่งหรือแจ้งข่าวในรายการรวมถึงร่วมในการประสานงาน ในส่วนของวิทยุชุมชนภาครัฐและภาคธุรกิจส่วนใหญ่จะเข้าร่วมในการรับส่งหรือแจ้งข่าวในรายการเท่านั้น

8. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร

ตารางที่ 4.8 แสดงภาพรวมของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านบุคลากร

รายชื่อสถาน	มีตัวแทนจากชุมชน หลายกลุ่มเข้ามา ร่วมงาน	มีอาสาสมัคร จากชุมชน	ชุมชนเข้าร่วม ฝึกอบรม การจัด/ผลิตรายการ	ชุมชนเข้าร่วมงาน โดยมีค่าจ้าง	ชุมชนร่วมกำหนด คุณสมบัติและ ช่องทางการได้มาซึ่ง บุคลากร
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขตรังจังหวัดลำปาง				✓	
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย			✓	✓	
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง	✓	✓	✓		
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓	✓	✓		✓
วิทยุชุมชนคนเมืองรณมา			✓	✓	
วิทยุชุมชนฮิตเอฟเอ็ม				✓	
วิทยุชุมชนมิวสิกวาไรตี้				✓	
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง				✓	
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว	✓	✓	✓		✓
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง					

จากตารางที่ 4.8 พบว่า วิทยุชุมชนภาคประชาชนมีตัวแทนจากหลายกลุ่ม มีอาสาสมัครจากชุมชนและชุมชนเข้าร่วมในการฝึกอบรมการจัดและผลิตรายการ ส่วนวิทยุชุมชนภาครัฐและภาคธุรกิจจะมีชุมชนเข้าร่วมฝึกอบรมในการจัดและผลิตรายการในบางสถานีและส่วนใหญ่จะเข้ามาโดยมีค่าจ้าง

9. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

ตารางที่ 4.9 แสดงภาพรวมของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

รายชื่อสถานี	ชุมชนร่วมบริจาค สนับสนุน	งบประมาณส่วนตัว	หน่วยงานรัฐ/ เอกชน	โฆษณา	ชุมชนร่วมบริหาร จัดการ
วิทยุชุมชนท้องถิ่นนครเขตรังจังหวัดลำปาง		✓		✓	
วิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย		✓		✓	
ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง	✓	✓	✓		✓
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง	✓		✓		✓
วิทยุชุมชนคนเมืองงมัว		✓		✓	
วิทยุชุมชนฮิตเอฟเอ็ม		✓		✓	
วิทยุชุมชนมิวสิคควาไรตี้		✓		✓	
วิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง			✓		
จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว	✓		✓	✓	✓
วิทยุชุมชนเพื่อเกษตรกรจังหวัดลำปาง		✓	✓	✓	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า วิทยุชุมชนภาคประชาชนมีชุมชนร่วมบริจาคและร่วมบริหารจัดการ ส่วนวิทยุชุมชนภาครัฐจะมาจากหน่วยงานของรัฐโดยตรง และวิทยุชุมชนภาคธุรกิจจะเป็นงบจากส่วนตัวและจากการโฆษณาเป็นส่วนใหญ่

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิทยุชุมชนอำเภอเมืองลำปาง โดยสุ่มตัวอย่างจากประชาชนอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง จำนวน 400 คน จากหลักการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Yamane ในระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ซึ่งทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอาศัยหลักความน่าจะเป็นแบบ..... โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน คือ 1. ข้อมูลทั่วไป 2. การมีส่วนร่วมวิทยุชุมชนในระดับต่างๆ ของสมาชิกในชุมชนอำเภอเมืองลำปาง 3. ความต้องการมีส่วนร่วมวิทยุชุมชนในระดับต่างๆ ของสมาชิกในชุมชนอำเภอเมืองลำปาง และ 4. ความต้องการของสมาชิกในชุมชนอำเภอเมืองลำปางกรณีที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิทยุชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	161	40.3
2. หญิง	239	59.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงจำนวน 239 คน ร้อยละ 59.8 เพศชายจำนวน 161 คน ร้อยละ 40.3

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. 20 ปีลงมา	73	18.3
2. 21-30 ปี	124	31.0
3. 31-40 ปี	88	22.0
4. 41-50 ปี	86	21.5
5. 50 ปีขึ้นไป	29	7.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด ร้อยละ 31.0 รองลงมา ได้แก่ อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 22.0 และ 41-50 ปี ร้อยละ 21.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน นักศึกษา	115	28.8
2. รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	74	18.5
3. พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	77	19.3
4. ผู้ประกอบการ/นายจ้าง	20	5.0
5. ค้าขาย/กิจการส่วนตัว	63	15.8
6. แม่บ้าน	43	10.8
7. อื่น ๆ	8	2.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพนักเรียน นักศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 28.8 รองลงมา ได้แก่ พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน ร้อยละ 19.3 และรับราชการ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 18.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	33	8.3
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	38	9.5
3. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	69	17.3
4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	62	15.5
5. ปริญญาตรี	178	44.5
6. ปริญญาโท	16	4.0
7. ปริญญาเอก	4	1.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 44.5 รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 17.3 และ ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 15.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 2,500 บาท	79	19.8
2. 2,501 – 5,000 บาท	81	20.3
3. 5,001 – 10,000 บาท	133	33.3
4. 10,001 – 15,000 บาท	58	14.5
5. 15,001 – 20,000 บาท	31	7.8
6. 20,000 บาทขึ้นไป	18	4.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนจำนวน 5,001 – 10,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 33.3 รองลงมา ได้แก่ จำนวน 2,501 – 5,000 บาท ร้อยละ 20.3 และ น้อยกว่า 2,500 บาท ร้อยละ 19.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่าง

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
1. มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดลำปาง	295	73.8
2. มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด	105	26.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดลำปางจำนวน 295 คน ร้อยละ 73.8 และมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 105 ร้อยละ 26.3

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามตำแหน่งในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. กำนัน	1	0.3
2. ผู้ใหญ่บ้าน	10	2.5
3. องค์การบริหารส่วนตำบล	13	3.3
4. อสม.	22	5.5
5. พระสงฆ์	1	0.3
6. ครู – อาจารย์	28	7.0
7. ผู้อาวุโสหรือปราชญ์ชาวบ้าน	5	1.3
8. ลูกบ้าน	326	81.5
9. อื่น ๆ	9	2.3

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งในหมู่บ้านเป็นลูกบ้านมากที่สุด ร้อยละ 81.5 รองลงมา ได้แก่ ครู – อาจารย์ ร้อยละ 7.0 และ อสม. ร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความถี่ในการฟังรายการวิทยุชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการฟังรายการวิทยุชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. ฟังทุกวัน	45	11.3
2. ฟังเกือบทุกวัน	104	26.0
3. ฟังเฉพาะวันจันทร์-ศุกร์	12	3.0
4. ฟังเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์	40	10.0
5. นาน ๆ ฟังที	178	44.5
6. อื่น ๆ	21	5.3

จากตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการฟังรายการวิทยุชุมชนโดยฟังนานๆ ที่มากที่สุด ร้อยละ 44.5 รองลงมา ได้แก่ ฟังเกือบทุกวัน ร้อยละ 26.0 และฟังทุกวัน ร้อยละ 11.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการฟังสถานีวิทยุชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

สถานีวิทยุชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยุท้องถิ่นนครเขलगค์ จังหวัดลำปาง เอฟเอ็ม 89.00 MHz	106	26.5
2. สถานีวิทยุชุมชนสื่อมวลชนภาคเหนือแห่งประเทศไทย (วิหกเรดิโอ) เอฟเอ็ม 89.50 MHz	112	28.0
3. ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนคนลำปาง เอฟเอ็ม 90.00 MHz	141	35.3
4. จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนวัดศรีบุญเรือง เอฟเอ็ม 94.50 MHz	110	27.5
5. สถานีวิทยุชุมชนคนเมืองรถม้า เอฟเอ็ม 100.50 MHz	65	16.3
6. สถานีวิทยุชุมชน (ฮิตเอฟเอ็ม) เอฟเอ็ม 100.25 MHz	157	39.3
7. สถานีวิทยุชุมชน (มิวสิกควาไรตี้) เอฟเอ็ม 102.75 MHz	105	26.3
8. สถานีวิทยุชุมชน (มหาวิทยาลัยราชภัฏ) เอฟเอ็ม 105.50 MHz	115	28.8
9. จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว เอฟเอ็ม 106.25 MHz	51	12.8
10. สถานีวิทยุเพื่อเกษตรกร จังหวัดลำปาง เอฟเอ็ม 108.00 MHz	35	8.8

จากตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิคมฟิงสถานีวิทยุคลิ้นความถี่ สถานีวิทยุชุมชน (ฮิตเอฟเอ็ม) เอฟเอ็ม 100.25 MHz มากที่สุด ร้อยละ 39.3 รองลงมา ได้แก่ สถานีวิทยุชุมชนคนลำปาง เอฟเอ็ม 90.00 MHz ร้อยละ 35.3 และสถานีวิทยุชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เอฟเอ็ม 105.50 MHz ร้อยละ 28.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมวิทยุชุมชนในระดับต่างๆ ของสมาชิกในชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการถูกชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการวิทยุชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

การถูกชักชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิทยุชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. มี	79	19.8
2. ไม่มี	321	80.3

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับการชักชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิทยุชุมชน ร้อยละ 80.3 ที่เหลืออีกร้อยละ 19.8 ได้รับการถูกชักชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิทยุชุมชน

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการตอบรับของกลุ่มตัวอย่างหลักจากถูกชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการวิทยุชุมชน

การตอบรับ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตอบรับ	61	15.3
2. ไม่ตอบรับ	210	52.5
3. ตอบรับแต่ต้องดูรายละเอียดและเงื่อนไขการเข้าไปมีส่วนร่วมก่อน	129	32.3

จากตารางที่ 4.20 พบว่า หลังจากได้รับการชักชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิทยุชุมชนแล้วกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบรับมากที่สุด ร้อยละ 52.5 รองลงมา ได้แก่ ตอบรับแต่ต้อง

ดูรายละเอียดและเงื่อนไขการเข้าไปมีส่วนร่วมก่อน ร้อยละ 32.3 และ ตอบรับ ร้อยละ 15.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิทยุชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิทยุชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีส่วนร่วม	173	43.3
2. รายงานผลการรับฟังให้ผู้จัดรายการทราบ	55	13.8
3. โทรศัพท์เข้าไปแสดงความคิดเห็น	95	23.8
4. เป็นตัวแทนส่งข่าวสารในพื้นที่	65	16.3
5. รับฟังอย่างสม่ำเสมอ	128	32.0
6. จดหมายเสนอแนะในรายการ	37	9.3
7. ร้องทุกข์ร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน	29	7.3
8. ดิชม เสนอแนะ/ประเมินผลรายการ	37	9.3
9. ร่วมงานเวทีสัญจร/กิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยุชุมชน/ช่วยจัดหาทุนสนับสนุน	23	5.8
10. เสนอแนะรูปแบบรายการ	29	7.3
11. ช่วยประชาสัมพันธ์วิทยุชุมชนที่รับฟังให้คนอื่น ๆ ได้รับรู้	51	12.8
12. อื่น ๆ	9	2.3

จากตารางที่ 4.21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมวิทยุชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 43.3 รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับฟังอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 32.0 และ การมีส่วนร่วมโดยโทรศัพท์เข้าไปแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 23.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการมีส่วนร่วมในระดับผู้จัดหรือร่วมผลิตรายการ
ของวิทยุชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

การมีส่วนร่วมในระดับผู้จัดหรือร่วมผลิตรายการของวิทยุชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีส่วนร่วม	320	80.0
2. เป็นอาสาสมัครหรือฝ่ายประสานงานทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวท้องถิ่น ส่งข่าวสารโดยคัดเลือกข่าวที่น่าสนใจมาให้	28	7.0
3. ช่วยเป็นแหล่งข้อมูลประจำสำหรับแนะนำวิทยากร/แขกรับเชิญใน พื้นที่	24	6.0
4. ทำหน้าที่เป็นแขกรับเชิญ/วิทยากร/ผู้ให้สัมภาษณ์ แบบบางโอกาส หรือแบบประจำ	20	5.0
5. เป็นผู้ผลิตรายการในแง่การเลือกประเด็นรวมถึงการช่วยรวบรวม ข้อเท็จจริง ทั้งขั้นตอนก่อน/ระหว่าง/หลังการผลิต	24	6.0
6. เป็นผู้จัดรายการหรือผู้ร่วมจัดรายการ	36	9.0
7. เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	22	5.5
8. อื่น ๆ	8	2.0

จากตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในระดับผู้จัดหรือร่วมผลิตรายการ
ของวิทยุชุมชน มากที่สุด ร้อยละ 80.0 รองลงมา ได้แก่ มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้จัดรายการหรือผู้ร่วม
จัดรายการ ร้อยละ 9.0 และมีส่วนร่วมโดยเป็นอาสาสมัครหรือฝ่ายประสานงานทำหน้าที่เป็น
ผู้สื่อข่าวท้องถิ่น ร้อยละ 7.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการมีส่วนร่วมในระดับคณะกรรมการบริหาร/
ผู้วางแผน/นโยบายของวิद्यุชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

การมีส่วนร่วมในระดับคณะกรรมการบริหาร/ผู้วางแผน/นโยบาย	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีส่วนร่วม	359	89.8
2. เป็นผู้วางแผนนโยบายเกี่ยวกับวิद्यุชุมชน	21	5.3
3. เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ	14	3.5
4. เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการเพิ่ม/ลดช่วงเวลาออกอากาศเนื้อหา	14	3.5
5. เป็นผู้วางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิद्यุชุมชน	25	6.3
6. อื่น ๆ	3	0.8

จากตารางที่ 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในระดับคณะกรรมการบริหาร มากที่สุด ร้อยละ 89.8 รองลงมา ได้แก่ มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้วางแผนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิद्यุชุมชน ร้อยละ 6.3 และมีส่วนร่วมโดยเป็นผู้วางแผนนโยบายเกี่ยวกับวิद्यุชุมชน ร้อยละ 5.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมวิद्यุชุมชนในระดับต่างๆ ของสมาชิกชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของวิद्यุชุมชน ในระดับผู้ฟังของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการการมีส่วนร่วมในระดับผู้ฟัง	จำนวน	ร้อยละ
1. รับฟังอย่างสม่ำเสมอ	257	64.3
2. รายงานผลการรับฟังให้ผู้จัดรายการทราบ	105	26.3
3. ดิชม/เสนอแนะ/ประเมินผลรายการ	148	37.0
4. โทรศัพท์เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ	140	35.0
5. จดหมายเสนอแนะหัวข้อ/ประเด็นเนื้อหา/ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน	53	13.3
6. เป็นตัวแทนส่งข่าวสาร/ร่วมแจ้งข่าวสาร/ตรวจสอบข่าวสารกับพื้นที่	53	13.3
7. ร้องเรียน/ร้องทุกข์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน	57	14.3
8. ร่วมงานเวทีสัญจร/กิจกรรมต่างๆ ของวิद्यุชุมชน/ช่วยจัดหาทุนสนับสนุน	36	9.0
9. ช่วยเสนอแนะรูปแบบรายการ	89	22.3
10. ช่วยประชาสัมพันธ์วิद्यุชุมชน	89	22.3
11. อื่น ๆ	6	1.5

จากตารางที่ 4.24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับผู้ฟังโดยรับฟังอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด ร้อยละ 64.3 รองลงมา ได้แก่ ดิชม/เสนอแนะ/ประเมินผลรายการ ร้อยละ 37.0 และ โทรศัพท์เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ ร้อยละ 35.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยุชุมชนในระดับผู้ผลิตรายการ/ผู้ดำเนินรายการของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการการมีส่วนร่วมในระดับผู้ผลิตรายการ/ผู้ดำเนินรายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็นอาสาสมัครทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวท้องถิ่น ส่งข่าวสารโดยคัดเลือกข่าวสารที่น่าสนใจมาให้	225	56.3
2. ช่วยเป็นแหล่งข้อมูลประจำสำหรับการแนะนำวิทยากร/แขกรับเชิญในพื้นที่	138	34.5
3. ทำหน้าที่เป็นแขกรับเชิญวิทยากร/ผู้ให้สัมภาษณ์แบบบางโอกาสหรือแบบประจำ	80	20.0
	90	22.5
4. เข้ามาเป็นผู้ร่วมผลิตรายการในแง่ของการช่วยเลือกประเด็น เลือกแง่มุมช่วยรวบรวมข้อเท็จจริง ซึ่งจะมีบทบาททั้งในขั้นตอนก่อน/ระหว่าง/หลังการผลิต	89	22.3
5. เข้ามาเป็นผู้ดำเนินรายการ	15	3.8
6. อื่น ๆ		

จากตารางที่ 4.25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของวิทยุชุมชนในระดับผู้ผลิตรายการ/ผู้ดำเนินรายการ โดยเป็นอาสาสมัครทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวท้องถิ่น ส่งข่าวสารโดยคัดเลือกข่าวสารที่น่าสนใจมาให้มากที่สุด ร้อยละ 56.3 รองลงมา ได้แก่ ช่วยเป็นแหล่งข้อมูลประจำสำหรับการแนะนำวิทยากร/แขกรับเชิญในพื้นที่ ร้อยละ 34.5 และ เข้ามาเป็นผู้ร่วมผลิตรายการในแง่ของการช่วยเลือกประเด็น เลือกแง่มุมช่วยรวบรวมข้อเท็จจริง ซึ่งจะมีบทบาททั้งในขั้นตอนก่อน/ระหว่าง/หลังการผลิต ร้อยละ 22.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการเพิ่มทักษะจากการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้จัดรายการหรือผู้ผลิตรายการของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการเพิ่มทักษะจากการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้จัดรายการหรือผู้ผลิตรายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพิ่มทักษะในด้านการจัดและผลิตรายการให้มากขึ้น	192	48.0
2. ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ให้มากขึ้น	109	27.3
3. ต้องการฝึกอบรมงานด้านการเป็นผู้สื่อข่าวให้มากขึ้น	99	24.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มทักษะจากการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้จัดรายการหรือผู้ผลิตรายการวิทยุชุมชนด้านการจัดและผลิตรายการให้มากขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 48.0 รองลงมา ได้แก่ ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ให้มากขึ้น ร้อยละ 27.3 และ ต้องการฝึกอบรมงานด้านการเป็นผู้สื่อข่าวให้มากขึ้น ร้อยละ 24.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิทยุชุมชนในฐานะคณะกรรมการบริหาร/ผู้บริหาร/นโยบายของกลุ่มตัวอย่าง

ความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมในฐานะคณะกรรมการฯ	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็นผู้วางแผนและนโยบายเกี่ยวกับวิทยุชุมชน	196	49.0
2. เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ	110	27.5
3. เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการเพิ่ม/ลดช่วงเวลาออกอากาศ/เนื้อหา	118	29.5
4. เป็นผู้วางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิทยุชุมชน	217	54.3
5. อื่น ๆ	12	3.0

จากตารางที่ 4.27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิทยุชุมชนในฐานะคณะกรรมการบริหาร/ผู้บริหาร/นโยบายโดยเป็นผู้วางแผนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิทยุชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 54.3 รองลงมา ได้แก่ เป็นผู้วางแผนและนโยบายเกี่ยวกับวิทยุชุมชน ร้อยละ 49.0 และ เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการเพิ่ม/ลดช่วงเวลาออกอากาศ/เนื้อหา ร้อยละ 29.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนของสมาชิก ในชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนในด้านการบริหารงาน

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของวิद्यุชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการวางหลักเกณฑ์การทำงานที่ชัดเจน	204	51.0
2. มีการบริหารงานอย่างอิสระ	133	33.3
3. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและหลายรูปแบบ	177	44.3
4. มีการวางแผนการทำงาน	153	38.3
5. มีการทำงานที่โปร่งใส/ตรวจสอบได้	181	45.3
6. อื่น ๆ	7	1.8

จากตารางที่ 4.28 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนในด้านการบริหารงานโดยมีการวางหลักเกณฑ์การทำงานที่ชัดเจนมากที่สุด ร้อยละ 51.0 รองลงมา ได้แก่ มีการทำงานที่โปร่งใส/ตรวจสอบได้ ร้อยละ 45.3 และ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและหลายรูปแบบ ร้อยละ 44.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
วิद्यุชุมชนในด้านการบริหารคน

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนในการบริหารคน	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรจะมีคนทำงานที่มาจากหลากหลายกลุ่ม	182	45.5
2. ควรจะเป็นผู้มีเวลาว่างพอสมควร	159	39.8
3. ต้องเป็นผู้มีจิตสาธารณะ	149	37.3
4. ต้องเป็นผู้รัก/เข้าใจและเห็นคุณค่าของการสื่อสาร	153	38.3
5. ต้องเป็นผู้รักความถูกต้องและมีรรยาบรรณแบบนักวิชาชีพ	127	31.8
6. คนที่เข้าร่วมควรจะมีประสบการณ์หรือผ่านการอบรมอย่างใดอย่างหนึ่ง	88	22.0
7. มีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะอุทิศตนเองเพื่อชุมชน	179	44.8
8. มีความบริสุทธิ์ใจในการทำงาน	162	40.5
9. ไม่เป็นฐานเสียงของพรรคการเมือง	152	38.0
10. ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้นำชุมชน	123	30.8
11. อื่น ๆ	6	1.5

จากตารางที่ 4.29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนในด้านการบริหารคน โดยควรจะมีคนทำงานที่มาจากหลากหลายกลุ่มมากที่สุด ร้อยละ 45.5 รองลงมา ได้แก่ มีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะอุทิศตนเองเพื่อชุมชน ร้อยละ 44.8 และมีความบริสุทธิ์ใจในการทำงาน ร้อยละ 40.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
วิद्यุชุมชนในด้านการบริหารการเงินหรืองบประมาณ

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชน ในการบริหารการเงินหรืองบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
1. จะต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณที่มีระบบระเบียบอย่าง ชัดเจน	272	68.0
2. จะต้องกำหนดหลักการและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโฆษณา	161	40.3
3. ให้สมาชิกจ่ายค่าธรรมเนียมเป็นรายปี	67	16.8
4. มีการระดมทุนในชุมชนเป็นครั้งคราว	80	20.0
5. จัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์กรเงินทุนความ ช่วยเหลือที่ไม่หวังผลกำไร	126	31.5
6. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหาทุนเช่นทำเสื้อยืดหรือทำของขายในงาน เทศกาลต่าง ๆ	86	21.5
7. หารายได้จากการโฆษณา	98	24.5
8. อื่น ๆ	8	2.0

จากตารางที่ 4.30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนในด้านการบริหารงบประมาณ โดยจะต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณที่มีระบบระเบียบอย่างชัดเจนมากที่สุด ร้อยละ 68.0 รองลงมา ได้แก่ จะต้องกำหนดหลักการและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโฆษณา ร้อยละ 40.3 และจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์กรเงินทุนความช่วยเหลือที่ไม่หวังผลกำไร ร้อยละ 31.5 ตามลำดับ